

POGLAVLJE 3.3

POSEBNE ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA ODREĐENE PREDMETE ILI TVARI

3.3.1 Kad je u stupcu (6) tablice A poglavlja 3.2 naznačeno da se na tvar ili predmet odnosi posebna odredba, značenje i uvjeti te posebne odredbe navedeni su u nastavku.

Gdje posebne odredbe uključuju uvjet za obilježavanje pakovanja, ispunjavat će se odredbe 5.2.1.2 (a) i (b). Ako je traženo obilježje u obliku određenog teksta naznačenog navodnim znacima, poput »Oštećene litijske baterije«, veličina obilježja bit će barem 12 mm, osim ako nije drugačije naznačeno u posebnoj odredbi ili drugdje u ADR-u.

- 16 Uzorci novih ili postojećih eksplozivnih tvari ili predmeta mogu se prevoziti prema uputama nadležnih tijela (vidi 2.2.1.1.3), za potrebe u koje su uključeni: ispitivanje, klasifikacija, istraživanje i razvoj, kontrola kakvoće ili kao komercijalni uzorci. Eksplozivni uzorci koji nisu smočeni ili učinjeni neosjetljivima, moraju biti ograničeni na 10 kg u malim pakovanjima prema zahtjevu nadležnoga tijela. Eksplozivni uzorci koji su smočeni ili učinjeni neosjetljivima, moraju biti ograničeni na 25 kg.
- 23 Iako je ova tvar zapaljiva, takva opasnost postoji samo u ekstremnim uvjetima za izbijanje požara u zatvorenim prostorima.
- 32 Ova tvar ne podliježe uvjetima ADR-a kad je u bilo kojemu drugomu obliku.
- 37 Ova tvar ne podliježe uvjetima ADR-a kad je zaštićena omotom.
- 38 Ova tvar ne podliježe uvjetima ADR-a kad sadrži iznad 0,1 % kalcijeva karbida.
- 39 Ova tvar ne podliježe uvjetima ADR-a kad sadrži manje od 30 %, ili nikako ispod 90 % silicija.
- 43 Kad se tvar preda na prijevoz kao pesticid, mora se prevoziti u skladu s odgovarajućim odredbama za pesticid (vidi 2.2.61.1.10 do 2.2.61.1.11.2).
- 45 Antimonovi sulfidi i oksidi s udjelom arsena iznad 0,5 % u odnosu na ukupnu masu, ne podliježu uvjetima ADR-a.
- 47 Fericianidi i ferocijanidi, ne podliježu uvjetima ADR-a.
- 48 Prijevoz tvari s udjelom cijanovodične kiseline iznad 20 %, zabranjen je.
- 59 Tvari ne podliježu uvjetima ADR-a ako sadrže ispod 50 % magnezija.
- 60 Ako je koncentracija iznad 72 % prijevoz tvari zabranjen je.
- 61 Tehnički naziv kojim se dopunjava propisani naziv za otpremu, zajednički je naziv ISO (vidi također ISO 1750:1981 *Pesticidi i drugi agrokemijski proizvodi - zajednički nazivi*, izmijenjeno i dopunjeno), drugi naziv naveden u *Preporučenoj klasifikaciji pesticida prema stupnju opasnosti, sa smjernicama za klasifikaciju* Svjetske međunarodne organizacije ili naziv aktivne tvari (vidi također 3.1.2.8.1 i 3.1.2.8.1.1).
- 62 Tvar ne podliježe uvjetima ADR-a ako sadrži ispod 4 % natrijeva hidroksida.
- 66 Rumenica ne podliježe uvjetima ADR-a.

- 65 Vodene otopine vodikova peroksida ispod 8 % vodikova peroksida, ne podliježu uvjetima ADR-a.
- 103 Prijevoz amonijevih nitrita i mješavina anorganskih nitrita s amonijevim solima, zabranjen je.
- 105 Nitrocelulozu, koja odgovara opisima za UN br. 2556 ili UN br. 2557, može se razvrstati u klasu 4.1.
- 113 Prijevoz kemijski nestabilnih smjesa, zabranjen je.
- 119 U rashladne uređaje uključeni su uređaji i naprave posebno namijenjeni čuvanju hrane i ostalih proizvoda na niskoj temperaturi u teretnomu prostoru vozila te klimatizacijske uređaje. Rashladni uređaji i dijelovi uređaja, ne podliježu odredbama ADR-a ako sadrže ispod 12 kg plina u klasi 2, skupini A ili O prema 2.2.2.1.3, ili ako sadrže ispod 12 litara otopine amonijaka (UN br. 2672).
- 122 Ako postoje dodatne opasnosti, kontrolne i kritične temperature te UN broj (generička oznaka), za svaku uvrštenu smjesu organskih peroksida, podatci su navedeni u 2.2.52.4., 4.1.4.2 uputa za pakiranje IBC520 i 4.2.5.2.6 uputa za prenosive cisterne T23.
- 123 *(Rezervirano)*
- 127 I drugi inertni materijali ili smjese inertnih materijala mogu se koristiti pod uvjetom da imaju jednaka vezivno osjetljiva svojstva.
- 131 Vezivno osjetljiva tvar manje je osjetljiva od suhoga PETN-a.
- 135 Dehidrirana natrijeva sol dikloroizocijanurične kiseline ne udovoljava kriterijima za klasu 5.1 i ne podliježe uvjetima ADR-a osim ako udovoljava kriterijima za razvrstavanje u neku drugu klasu.
- 138 P-bromobenzil cijanid, ne podliježe uvjetima ADR-a.
- 141 Predmeti koji su dostatno toplinski obrađeni tako da nisu opasni tijekom prijevoza, ne podliježu uvjetima ADR-a.
- 142 Brašno od zrna soje izlučeno primjenom otapala koje sadrži najviše 1,5 % ulja i 11 % vlage, u kojemu u osnovi nema zapaljivih otapala, ne podliježe uvjetima ADR-a.
- 144 Razvodnjena otopina koja sadrži najviše 24 % alkohola po obujmu, ne podliježe uvjetima ADR-a.
- 145 Alkoholna pića iz pakirne skupine III, kad se prevoze u posudama od 250 litara ili manjima, ne podliježu uvjetima ADR-a.
- 152 Klasifikacija tvari mijenja se ovisno o veličini čestica i ambalaži, ali granice nisu eksperimentalno određene. Odgovarajuća klasifikacija mora se obaviti u skladu sa 2.2.1.
- 153 Navod se primjenjuje samo ako se ispitivanjima dokaže da tvari u dodiru s vodom nisu zapaljive, ne pokazuju sklonost samozapaljivosti, i da smjesa plinova koja pri tome nastaje nije zapaljiva.

- 162 (Izbrisano)
- 163 Tvar navedena imenom u tablici A poglavlja 3.2, ne smije se prevoziti pod tom oznakom. Tvari koje se prevoze prema toj oznaci mogu sadržavati 20 % ili manje nitroceluloze, pod uvjetom da nitroceluloza ne sadrži iznad 12,6 % dušika (suhe mase).
- 168 Azbest koji je natopljen ili vezan prirodnim ili umjetnim vezivom (kao što su cement, plastika, asfalt, smole ili mineralna ruda), tako da nije moguće ispuštanje opasnih količina azbestnih vlakana koja se mogu udisati, ne podliježe uvjetima ADR-a. Predmeti koji sadrže azbest i ne ispunjavaju ovu odredbu, također ne podliježu uvjetima ADR-a kad su pakirani tako da tijekom prijevoza ne može doći do ispuštanja opasnih količina azbestnih vlakana koja se mogu udisati.
- 169 Anhidrid ftalne kiseline u krutomu stanju i anhidridi tetrahidroftalne kiseline, najviše sa 0,05 % anhidrida jabučne kiseline, ne podliježu uvjetima ADR-a. Anhidrid ftalne kiseline rastaljen na temperaturi iznad njegova plamišta, najviše sa 0,05 % anhidrida jabučne kiseline, razvrstava se pod UN br. 3256.
- 172 Kada radioaktivna tvar ima dodatni rizik/dodatne rizike:
- (a) Tvar se razvrstava u pakirnu skupinu I, II ili III, ako je to prikladno, primjenom kriterija za pakirnu skupinu navedenih u 2. dijelu koji odgovaraju prirodi prevladavajućeg dodatnog rizika;
 - (b) Pakovanja moraju biti označena s listicom koja navodi dodatne rizike koja odgovara svim dodatnim rizicima tvari; pripadajuće listice opasnosti moraju biti pričvršćene na **prijevoznu jedinicu za teret** u skladu s mjerodavnim odredbama iz 5.3.1;
 - (c) Za potrebe dokumentacije i oznaka na pakovanju, odgovarajući otpremni naziv mora biti nadopunjen nazivom sastavnih dijelova koji prevladavajuće pridonese tom/tim dodatnom riziku/dodatnim rizicima i koji trebaju biti navedeni u zagrada;
 - (d) Prijevozna isprava za opasni teret mora navesti broj modela oznake koji odgovara svakom dodatnom riziku u zagradi iza broja klase "7" i, kada je to potrebno, pakirnu skupinu kako je navedeno u 5.4.1.1.1.
- (d).
- Za pakiranje, također vidi 4.1.9.1.5.
- 177 Barijev sulfat, ne podliježe uvjetima ADR-a.
- 178 Naziv se smije koristiti samo kada u tablici A poglavlja 3.2 nema odgovarajućih naziva i uz odobrenje nadležnoga tijela države podrijetla (vidi 2.2.1.1.3).
- 181 Ambalaže u kojoj su ove tvari, moraju se označiti listicom opasnosti u skladu s oblikom br. 1 (vidi 5.2.2.2.2). Listica opasnosti nije potrebna ako je nadležno tijelo države podrijetla ispitivanjem utvrdilo da tvar u ambalaži nije eksplozivno opasna (vidi 5.2.2.1.9).
- 182 U skupinu alkalnih metala uključen je litij, natrij, kalij, rubidij i cesij.
- 183 U skupinu zemnoalkalijskih metala uključen je magnezij, kalcij, stroncij i barij.
- 186 Pri određivanju udjela amonijeva nitrata, svi ioni nitrata za koje se u smjesi nalaze ekvivalenti amonijevih iona, moraju se ubrojiti kao amonijev nitrat.

188 Članci i baterije, ne podliježu odredbama ADR-a ako pri prijevozu:

- (a) u članku od litijeva metala ili litijeve slitine sadržaj litija nije iznad 1 g, a u članku Watt-sat nije iznad 20 Wh;
- (b) u bateriji od litijeva metala ili litijeve slitine ukupni sadržaj litija nije iznad 2 g, a za bateriju Watt-sat nije 100 Wh. Litijeve ionske baterije koje su predmetom zahtjeva moraju biti označene s Watt-sat iznosom na vanjskoj strani kućišta, izuzev onih koji su proizvedeni prije 1. siječnja 2009.;
- (c) svi galvanski članci ili baterije ispunjavaju odredbe odlomka 2.2.9.1.7 (a) i (e);
- (d) ćelije i baterije, osim kada su ugrađene u opremi, moraju biti pakirane u unutrašnjem pakovanju koje u potpunosti zatvara ćeliju ili bateriju. Ćelije i baterije moraju biti zaštićene tako da se spriječi kratki spoj. Ovo obuhvaća zaštitu uz dodir s provodljivim materijalima koji su isto pakovani da može doći do kratkog spoja. Unutrašnje pakovanje mora biti pakirano u čvrstom vanjskom pakovanju koje odgovara zahtjevima 4.1.1.1, 4.1.1.2 i 4.1.1.5;
- (e) ćelije i baterije kada su ugrađene u opremi mora biti zaštićena od oštećenja i kratkih spojeva, a oprema mora biti učinkovito zaštićena od aktiviranja. Ovaj se zahtjev ne primjenjuje na uređaje koji su namjerno aktivni tijekom prijevoza (uređaji za radiofrekvencijsko prepoznavanje (RFID), satovi, senzori, itd.) i koji ne mogu stvarati opasne razine topline. Kada su baterije ugrađene u opremi, oprema mora biti pakirana u jakom vanjskom pakovanju izrađenom od prikladnog materijala odgovarajuće čvrstoće i oblika u odnosu na obujam pakovanja i namjenu korištenja osim ako je baterija sama po sebi ima jednakovrijedni zaštitu kao oprema u kojoj je sadržana;
- (f) **Svako pakovanje bit će obilježeno prikladnim obilježjem za litijske baterije, kako je prikazano u 5.2.1.9.**
Ovaj se uvjet ne primjenjuje na:
 - (i) pakovanja koja sadrže samo dugmaste baterije ugrađene u opremu (uključujući pločice sklopa); i
 - (ii) pakovanja koja ne sadrže više od četiri članka ili dvije baterije ugrađene u opremu gdje nema više od dva pakovanja u pošiljci.
- (g) osim kada su baterije ugrađene u opremi, svako pakovanje mora biti sposobno podnijeti s 1.2 m ispitivanje padom u svim smjerovima bez oštećenja ćelija ili baterija koje su sadržane u njima, bez pomicanja sadržaja tako da to dopušta slagati bateriju do baterije (ili ćeliju do ćelije) s dodiranjem i bez međusadržaja; i
- (h) osim kada su baterije ugrađene u ili pakirane s opremom, pakovanje ne smije prelaziti 30 kg ukupne mase.

ADR izraz "udio litija", znači masu litija u anodi članka od litijeva metala ili litijeve slitine.

Odvojeni navodi koji postoje za litijeve metalne baterije i litijeve ionske baterije olakšavaju prijevoz tih baterije određenim granama prijevoza i omogućavaju primjenu različitih sigurnosnih postupaka.

Baterija s jednim člankom kako je definirana dijelom III. pododjeljka 38.3.2.3 Priručnika za ispitivanja i kriterije smatra se »člankom« i prevozi se prema uvjetima za »članke« u svrhu ove posebne odredbe.

190 Posude s raspršivačem moraju imati zaštitu od slučajnoga pražnjenja. Raspršivači obujma ispod 50 ml i koji sadrže samo netoksične sastojke, ne podliježu uvjetima ADR-a.

- 191 Male posude, obujma do 50 ml, koje sadrže samo netoksične sastojke, ne podliježu uvjetima ADR-a..
- 194 Ako postoje kontrolne i kritične temperature, UN broj (generička oznaka), za svaku uvrštenu smjesu samozapaljivih tvari, podatci su navedeni u 2.2.41.4.
- 196 Smjese koje pri laboratorijskome ispitivanje ne detoniraju i ne izgaraju kad su u šupljikavomu stanju, na koje ne utječe zagrijavanje u zatvorenomu prostoru i ne pokazuju eksplozivnu opasnost, mogu se prevoziti pod ovim navodom. Smjese moraju biti stabilne (tj. za paket od 50 kg SADT iznosi 60 °C ili više). Smjese koje ne ispunjavaju ove kriterije, moraju se prevoziti prema odredbama klase 5.2. (vidi 2.2.52.4).
- 198 Otopine nitroceluloze koje sadrže ispod 20 % nitroceluloze, mogu se prevoziti kao boja, parfumerijski proizvodi (lakovi) ili tiskarsko crnilo, ovisno o slučaju (vidi UN brojeve 1210, 1263, 1266, 3066, 3469 i 3470).
- 199 Spojevi olova kad se pomiješaju u omjeru 1:1000 sa 0,07M hidroklorne kiseline i jedan sat miješa na temperaturi od 23°C ± 2°C, postaju topivi do 5 %, smatraju se netopivima. Vidi ISO 3711:1990 "Olovni kromatni pigmenti i olovni kromatni – molibdatni pigmenti – Specifikacije i postupci ispitivanja") uzeti u obzir kao nerastopljeni i nisu predmetom zahtjeva ADR osim ako ne udovoljavaju kriterijima za razvrstavanje u druge klase.
- 201 Upaljači i punjenje za upaljače moraju zadovoljavati odredbe države u kojoj se pune. Moraju imati zaštitu od slučajnoga pražnjenja. Tekući dio plina ne smije biti iznad 85 % obujma posude na 15 °C. Posude, uključujući ventile, moraju podnijeti unutarnji tlak dvostruko veći od tlaka ukapljenoga naftnog plina na 55°C. Ventili i uređaji za paljenje moraju biti sigurno zabrtvljeni, pričvršćeni trakom ili moraju biti izrađeni tako da se spriječi rad ili propusnost za vrijeme prijevoza. Upaljači ne smiju sadržavati iznad 10 g ukapljenoga naftnog plina. Punjenje upaljača ne smije sadržavati iznad 65 g ukapljenoga naftnog plina.
- NAPOMENA:** Za otpadne upaljače navedene odvojeno vidi poglavlje 3.3, posebni zahtjev 654.*
- 203 Navod se ne koristi za tekuće poliklorirane bifenile UN br. 2315 i krute poliklorirane bifenile UN br. 3432.
- 204 *(Izbrisano)*
- 205 Navod se ne koristi za UN br. 3155 PENTAKLORFENOL.
- 207 Spojevi za kalupljenje mogu biti od polistirena, poli(metil metakrilata) ili drugoga polimernog materijala.
- 208 Komercijalna kategorija gnojiva koja sadrže kalcijev nitrat, kad se uglavnom sastoji od dvostruke soli (kalcijeva nitrata i amonijeva nitrata), koja sadrži najviše 10 % amonijeva nitrata i najmanje 12 % vode kristalizacije, ne podliježe uvjetima ADR-a.
- 210 Toksini iz biljnih, životinjskih ili bakterijskih izvora koji sadrže infektivne tvari ili toksini koji se nalaze u infektivnim tvarima, razvrstani su u klasu 6.2.
- 215 Navod se odnosi samo na tehnički čiste tvari ili na mješavine dobivene iz njih i čiji je SADT iznad 75°C, te se stoga ne odnosi na smjese koje su samozapaljive tvari (za samozapaljive tvari, vidi 2.2.41.4). Homogene smjese koje sadrže ispod 35 % masenoga udjela

azodikarbonamida i najmanje 65 % inertne tvari, ne podliježu uvjetima ADR-a ako nisu ispunjeni kriteriji za druge klase.

- 216 Smjese krutih tvari koje ne podliježu uvjetima ADR-a i zapaljivih tekućina, mogu se prevoziti prema ovomu navodu, s tim da nije potrebno prvo primijeniti klasifikacijske kriterije za klasu 4.1, pod uvjetom da nema slobodne vidljive tekućine za vrijeme utovara tvari ili dok su ambalaža ili prijevozna jedinica za teret zatvoreni. Čvrsto zatvorena pakovanja i predmet koja sadrže ispod 10 ml zapaljive tekućine pakirne skupine II ili III u čvrstom materijalu, ne podliježu ADR-u pod uvjetom da u pakovanju nema slobodne tekućine u pakovanju ili predmetu.
- 217 Smjese krutih tvari koje ne podliježu uvjetima ADR-a i toksičnih tekućina, mogu se prevoziti prema ovomu navodu, s tim da nije potrebno prvo primijeniti klasifikacijske kriterije za klasu 6.1, pod uvjetom da nema slobodne vidljive tekućine za vrijeme utovara tvari ili dok su ambalaža, ili prijevozna jedinica za teret zatvoreni. Navod se ne smije koristiti za krute tvari koje sadrže tekućinu iz pakirne skupine I.
- 218 Smjese krutih tvari koje ne podliježu uvjetima ADR-a i tekućina koje nagrízaju, mogu se prevoziti prema ovomu navodu, s tim da nije potrebno prvo primijeniti klasifikacijske kriterije za klasu 8, pod uvjetom da nema slobodne vidljive tekućine za utovara tvari ili dok su ambalaža, ili prijevozna jedinica za teret zatvoreni.
- 219 Genetski modificirani mikroorganizmi (GMMO) i genetski modificirani organizmi (GMO) pakirani i označeni u skladu s uputama za pakiranje P 904 pododjeljka 4.1.4.1 nisu podložni drugim zahtjevima ADR-a.
- Ako GMMO-i ili GMO-i ispunjavaju kriterije za uključenje u klasu 6.1 ili 6.2 (vidi pododjeljke 2.2.61.1 i 2.2.62.1), primjenjuju se zahtjevi ADR za prijevoz otrovnih ili zaraznih tvari.
- 220 U zagradama koje slijede neposredno nakon vlastitoga otpremnog naziva, navodi se samo tehnički naziv komponente zapaljive tekućine ove otopine ili smjese.
- 221 Tvari koje su obuhvaćene ovim navodom, ne smiju biti tvari iz pakirne skupine I.
- 224 Osim ako ispitivanjem nije dokazano da osjetljivost ove tvari u smrznutom stanju nije veća od njezine osjetljivosti u tekućem stanju, tvar mora biti u tekućem stanju u uobičajenim uvjetima prijevoza. Tvar se ne smije smrzavati na temperaturi iznad -15°C.
- 225 Aparati za gašenje požara pod ovim navodom mogu podrazumijevati instalirane uloške za aktiviranje (ulošci, uređaj za pokretanje klasifikacijske šifre 1.4C ili 1.4S), bez promjene klasifikacije u klasu 2, skupinu A ili O prema 2.2.2.1.3, pod uvjetom da ukupna količina eksploziva koji sagorijeva (pokreće) nije iznad 3,2 g po jedinici za gašenje. Aparati za gašenje požara moraju se proizvesti, ispitati, odobriti i označiti u skladu s odredbama koje se primjenjuju u državi proizvodnje.

NAPOMENA: "Odredbe koje se primjenjuju u državi proizvodnje" znači odredbe koje se primjenjuju u državi proizvodnje ili u državi korištenja.

Aparati za gašenje požara uključuju:

- (a) prijenosni aparati za gašenje požara za ručno rukovanje i upravljanje;
- (b) aparati za gašenje požara za ugradnju u zrakoplovima;
- (c) aparati za gašenje požara instalirani na kotačima za ručno rukovanje;
- (d) oprema ili mehanizam za gašenje požara instalirana na kotačima ili platformama s kotačima ili prijenosnim jedinicama sličnim (malim)

priključnim vozilima i

- (e) uređaji za gašenje požara koji se sastoje bačve i opreme pod tlakom koji se ne mogu kotrljati i kojima se rukuje viljuškarom ili dizalicom pri utovaru i istovaru.

NAPOMENA: Tlačni spremnici koji sadrže plinove za korištenje u naprijed navedenim aparatima za gašenje požara ili za korištenje u stacionarnim protupožarnim instalacijama moraju udovoljavati zahtjevima Poglavlja 6.2 i svim zahtjevima koji se **primjenjuju na relevantnu opasnu robu** kada se takvi tlačni spremnici prenose zasebno.

- 226 Smjese ove tvari koje sadrže iznad 30 % ne hlapljivih, nezapaljivih sredstava koja smanjuju osjetljivost, ne podliježu uvjetima ADR-a.
- 227 Kad se njegova osjetljivost smanjuje vodom i anorganskim inertnim materijalom, udio urea nitrata ne smije biti iznad 75 % masenoga udjela, a smjesu nije uputno detonirati ispitivanjem iz Serije 1, tipa (a), *Priručnika za ispitivanje i kriterije*, dio I.
- 228 Smjese koje ne ispunjavaju kriterije za zapaljive plinove (vidi 2.2.2.1.5), moraju se prevoziti pod UN br. 3163.
- 230 Litijski galvanski članci i baterije mogu se prevoziti temeljem ove stavke, pod uvjetom da ispunjavaju odredbe odlomka 2.2.9.1.7.
- 235 Navod se odnosi na predmete koji sadrže eksplozivne tvari klase 1 i koji također sadrže opasne tvari drugih klasa. Ti predmeti koriste se za povećanje sigurnosti u vozilima, plovilima ili zrakoplovima – npr. uređaji za napuhavanje zračnih jastuka, moduli zračnih jastuka, zatezači sigurnosnog pojasa i piromehanički uređaji.
- 236 **Pribori za poliestersku smolu sastoje se od dva dijela: osnovnoga materijala (klasa 3 ili klasa 4.1, pakirna skupina II. ili III.) i aktivatora (organski peroksid). Organski peroksid mora biti tip D, E ili F, bez potrebe reguliranja temperature. Pakirna skupina jest II. ili III., prema kriterijima za klasu 3 ili klasu 4.1, kako je prikladno, i odnosi se na osnovni materijal. Ograničena količina, koja se navodi u stupcu (7a) tablice A poglavlja 3.2, odnosi se na osnovni materijal.**
- 237 Membranski filtri, uključujući papirnate separatore, zaštitne pokrove ili podložne materijale itd., koji su nazočni u prijevozu, ne smiju biti skloni širenju detonacije kad se ispituju prema *Priručniku za ispitivanje i kriterije*, dio I, Serije testova 1 (a).

Uz to, nadležno tijelo može to odrediti na temelju rezultata odgovarajućih ispitivanja brzine izgaranja prema *Priručniku za ispitivanje i kriterije*, dio III, pododjeljak 33.2.1 d, koji se odnose na zapaljive krute tvari klase 4.1., a nitrocelulozni membranski filtri u obliku u kojemu se prevoze, ne podliježu uvjetima

- 238 (a) Smatra se da baterije nisu propusne ako mogu podnijeti ispitivanje na vibracije i razlike tlaka, navedeni u nastavku, bez ispuštanja baterijske tekućine.

Ispitivanje na vibracije: Baterija se čvrsto pričvrsti za postolje stroja za proizvodnje vibracija koji proizvodi jednostavno harmonijsko kretanje amplitude 0,8 mm (1,6 mm najviši ukupni otklon). Frekvencija se mijenja brzinom od 1 Hz/min između najmanje i najviše vrijednosti od 10 Hz odnosno 55 Hz. Za svaki montirani položaj (smjer vibracija) baterije, cjelokupni raspon frekvencija i povratak prijeđe u 95 ± 5 minuta. Baterija se ispituje u tri međusobno okomita položaja (kako bi se uključilo ispitivanje otvora punjenja i odušaka, ako ih ima, u obratnome položaju), u jednakomu vremenskomu trajanju.

Ispitivanje razlika tlakova: Nakon ispitivanja na vibracije, baterija se pohranjuje šest sati na $24 \text{ °C} \pm 4 \text{ °C}$, a za to vrijeme ispituje se razlika tlakova najmanje od 88 kPa. Baterija se ispituje u tri međusobno okomita položaja (kako bi se uključilo ispitivanje otvora punjenja i odušaka, ako ih ima, u obratnome položaju), u vremenu najmanje od šest sati u svakomu položaju.

- (b) Baterije koje nisu propusne, ne podliježu uvjetima ADR-a ako na temperaturi od 55 °C elektrolit ne curi iz slomljenoga ili napukloga kućišta, i ako nema slobodne tekućine koja može istjecati, te ako su priključna mjesta, kad su pakirana za prijevoz, zaštićena od kratkoga spoja.

- 239 U baterijama ili člancima ne smiju biti druge opasne tvari, osim natrija, sumpora ili spojeva natrija (npr. natrijeva polisulfida i natrijeva tetrakloroaluminata). Baterije ili članci ne smiju biti namijenjeni prijevozu na temperaturi na kojoj se u bateriji ili članku nalazi tekući elementarni natrij, osim ako to nije odobrilo nadležno tijelo i pod uvjetima koje je utvrdilo nadležno tijelo države podrijetla. Ako država podrijetla nije ugovorna strana ADR-a, odobrenje i uvjete prijevoza potvrđuje nadležno tijelo prve države ugovorne strane ADR-a u koju stigne pošiljka.

Članci se sastoje od hermetički zabrtvljenih metalnih kućišta u kojima opasne tvari moraju biti u potpunosti zatvorene i tako konstruirane i zatvorene da sprječavaju propusnost opasne tvari u uobičajenim uvjetima prijevoza.

Baterije se moraju sastojati od članaka koji su učvršćeni i u potpunosti zatvoreni u metalnome kućištu, koje je konstruirano i zatvoreno tako da sprječava propusnost opasne tvari u uobičajenim uvjetima prijevoza.

- 240 Ovaj se stavak odnosi samo na vozila pokretana pomoću baterija s tekućim elektrolitom, natrijevih baterija, litijsko-metalnih baterija ili litijsko-ionskih baterija te na opremu pokretanu pomoću baterija s tekućim elektrolitom ili natrijevih baterija, koja se prevozi s istim ugrađenim baterijama. Litijske baterije moraju ispunjavati uvjete iz 2.2.9.1.7, osim ako nije drugačije predviđeno u posebnoj odredbi 667.

U svrhu ove posebne odredbe, vozila su samopogonjeni uređaji osmišljeni za prijevoz jedne ili više osoba ili tvari. Primjeri takvih vozila su vozila na električni pogon, kao: automobili, motocikli, skuteri, vozila ili motocikli s tri ili četiri kotača, kamioni, lokomotive, bicikli (bicikli s pedalama i električnim motorom); i druge vrste vozila (npr. samobalansirajuća vozila ili vozila koja nisu opremljena s barem jednim sjedećim mjestom), invalidska kolica, traktorske kosilice, samopogonjena poljoprivredna ili građevinska oprema, čamci i letjelice. Ovo uključuje vozila prevožena u pakovanjima. U ovom slučaju neki dijelovi vozila mogu biti odvojeni od svojeg kostura kako bi stali u pakovanje.

Primjeri opreme su kosilice, strojevi za čišćenje ili modeli brodova ili letjelica. Oprema koju napajaju litijsko-metalne baterije ili litijsko-ionske baterije moraju biti dodijeljene stavkama UN 3091 LITIJSKO-METALNE BATERIJE SADRŽANE U OPREMI ili UN 3091 LITIJSKO-METALNE BATERIJE PAKIRANE S OPREMOM ili UN 3481 LITIJSKO-IONSKE BATERIJE SADRŽANE U OPREMI ili UN 3481 LITIJSKO-IONSKE BATERIJE PAKIRANE S OPREMOM, kako je prikladno. Hibridna električna vozila pokretana i motorom s unutarnjim izgaranjem i baterijama s tekućim elektrolitom, natrijevim baterijama, litijsko-metalnim baterijama ili litijsko-ionskim baterijama, prevožena s ugrađenom(im) baterijom(ama) moraju biti dodijeljena stavkama UN 3166 VOZILA, POKRETANA ZAPALJIVIM PLINOM ili UN 3166 VOZILA, POKRETANA ZAPALJIVOM TEKUĆINOM, kako je prikladno. Vozila koja sadrže gorivni članak moraju biti dodijeljena stavkama UN 3166 VOZILO, GORIVNI ČLANAK, POKRETANO ZAPALJIVIM PLINOM ili UN 3166 VOZILO, GORIVNI ČLANAK, POKRETANO ZAPALJIVOM TEKUĆINOM, kako je prikladno.

Vozila mogu sadržavati drugu opasnu robu osim baterija (npr. aparate za gašenje požara, akumulatore stlačenog plina ili sigurnosne uređaje) koji su potrebni za njihovo djelovanje ili siguran rad, a da nisu podložni dodatnim uvjetima za ovu drugu opasnu robu, osim ako nije drugačije navedeno u ADR-u.

- 241 Smjese moraju biti pripremljene tako da ostanu homogene i ne odvajaju se tijekom prijevoza. Smjese u kojima je udio nitroceluloze nizak i ne pokazuje opasna svojstva pri ispitivanju na sklonost detoniranju, izgore ili eksplodiraju kad se zagrijevaju u zatvorenom prostoru ispitivanjima iz Serije testova 1 (a), odnosno 2 (b) ili 2 (c) u *Priručniku za ispitivanje i kriterije*, dio I, i koje nisu zapaljiva kruta tvar kad se ispituju u skladu s ispitivanjem br. 1 *Priručnika za ispitivanje i kriterije*, dio III, pododjeljak 33.2.1.4 (komadići koji su, prema potrebi, smrvljeni i prosijani na česticu manju od 15 mm), ne podliježu uvjetima ADR-a.
- 242 Sumpor ne podliježe uvjetima ADR-a kad je u određenome obliku (npr. pilule, granule, kuglice, pastile ili listići).
- 243 Benzin, automobilski benzin i benzin koji se koristi za motore paljenje iskrom (npr. u automobilima, fiksnim motorima i ostalim motorima), razvrstani su pod navodom bez obzira na promjene u pogledu hlapljivosti.
- 244 U navod su uključeni, na primjer, aluminijska šljaka, aluminijski ostatci, iskorištene katode, iskorištena obloga lonca za elektrolizu i troska aluminijevih soli.
- 247 Alkoholna pića koja sadrže iznad 24 % alkohola, ali ne iznad 70 % volumenskoga postotka, kad se prevoze kao dio proizvodnoga procesa, mogu se prevoziti u drvenim bačvama većim od 250 litara ali ne većim od 500 litara koje odgovaraju općim uvjetima u 4.1.1, pod sljedećim uvjetima:
- (a) Drvene bačve moraju biti pregledane i prije punjenja čvrsto stegnute;
 - (b) Mora se ostaviti dostatno kala (ne manje od 3 %), kako bi se tekućina mogla širiti;
 - (c) Drvene bačve moraju se prevoziti s rupom za čep okrenutom prema gore;

- (d) Drvene bačve se moraju prevoziti u kontejnerima koji ispunjavaju uvjete CSC- a. Svaka drvena bačva mora biti osigurana paletama izrađenima po mjeri i učvršćena odgovarajućim napravama da se tijekom prijevoza spriječi njezino premještanje.
- 249 Ferocerij, stabiliziran protiv korozije, najmanji udio željeza iznosi 10 %, ne podliježe uvjetima ADR-a.
- 250 Navod se može koristiti samo za uzorke kemikalija koji su uzeti za potrebe analize u svezi s provedbom Konvencije o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i korištenja kemijskoga oružja i njegovu uništenju. Prijevoz tvari prema ovome navodu mora biti u skladu s nizom postupaka za čuvanje i osiguranje koje navodi Organizacija za zabranu kemijskoga oružja.
- Kemijski uzorak može se prevoziti samo uz prethodno odobrenje koje izdaje nadležno tijelo ili generalni direktor Organizacije za zabranu kemijskoga oružja, i pod uvjetom da je uzorak u skladu sa sljedećim odredbama:
- (a) Uzorak mora biti zapakiran prema uputama za pakovanje 623 u Tehničkim uputama ICAO-a (vidi S-3-8 Priloga); i
- (b) za vrijeme prijevoza primjerak isprave kojom se odobrava prijevoz, u kojoj su navedeni granična količina i odredbe o pakiranju, mora biti priložena prijevoznoj ispravi.
- 251 Navod KEMIJSKA OPREMA ili OPREMA ZA PRVU POMOĆ označava da se primjenjuje na kutije, kućišta itd. u kojima su male količine razne opasne tvari koje se koriste na primjer u medicinske, analitičke svrhe ili za potrebe ispitivanja ili obnove. Uređaji ne smiju sadržavati opasne tvari za koju je u stupcu (7a) tablice A poglavlja 3.2 navedena navod "LQ0."
- Sastavni dijelovi ne smiju opasno reagirati (vidi "opasna reakcija" u 1.2.1). Ukupna količina opasnih tvari u bilo kojoj opremi ne smije biti iznad 1 l ili 1 kg. Pakirna skupina koja je dodijeljena opremi u cjelini, najstroža je pakirna skupina koja je dodijeljena bilo kojoj pojedinoj tvari u opremi.
- Kada oprema sadrži samo opasne tvari kojima nije dodijeljena nijedna pakirna skupina, na prijevoznoj ispravi za opasni teret nije potrebno navesti pakirnu skupinu.
- Oprema koja se prevozi na vozilima za potrebe pružanja prve pomoći ili rada, ne podliježu uvjetima ADR-a.
- Kemijska oprema i oprema za prvu pomoć koja sadrži opasne tvari u unutarnjoj ambalaži koja ne prelazi ograničene količine za ograničene količine koje se odnose na pojedine tvari, kako je navedeno u stupcu (7a) tablice A poglavlja 3.2 u skladu sa šifrom LQ koja je definirana u 3.4.6, može se prevoziti u skladu s poglavljem 3.4.
- 252 Pod uvjetom da amonijev nitrat ostane u otopini u svim uvjetima prijevoza, vodene otopine amonijeva nitrata, najviše sa 0,2 % gorivoga materijala, u koncentraciji koja ne prelazi 80 %, ne podliježu uvjetima ADR-a.
- 266 Ova tvar, kad sadrži manje alkohola, vode ili sredstva koje smanjuje osjetljivost od specifikiranoga, ne smije se prevoziti, osim ako nadležno tijelo to nije izričito odobrilo (vidi 2.2.1.1).
- 267 Svi eksplozivi za miniranje tip C koji sadrže klorate, moraju biti odvojeni od eksploziva koji sadrže amonijev nitrat ili druge amonijeve soli.

- 270 Smatra se da vodene otopine anorganskih krutih nitratnih tvari klase 5.1 ne ispunjavaju kriterije za klasu 5.1 ako koncentracija tvari u otopini na najnižoj temperaturi, do koje dođe pri prijevozu, nije iznad 80 % granice zasićenja.
- 271 Laktoza ili glukoza ili tomu slično, može se koristiti kao sredstvo koje smanjuje osjetljivost, pod uvjetom da tvar ne sadrži ispod 90 % masenoga udjela sredstva koje smanjuje osjetljivost. Nadležno tijelo može ovlastiti da se smjese razvrstaju u klasu 4.1 na temelju serije testova 6(c) odjeljka 16 dijela I *Priručnika za ispitivanje i kriterije* koji su provedeni na najmanje trima pakovanjima pripremljenima za prijevoz. Smjese koje sadrže najmanje 98 % masenih postotaka sredstva koje smanjuje osjetljivost, ne podliježu uvjetima ADR-a. Ambalaže koje sadrže mješavine najmanje sa 90 % masenih postotaka sredstva koje smanjuje osjetljivost, ne moraju imati listicu opasnosti u skladu s oblikom br. 6.1.
- 272 Tvar se ne smije prevoziti pod odredbama za klasu 4.1, osim ako nadležno tijelo to nije izričito odobrilo (vidi UN br. 0143 ili UN 0150, po potrebi).
- 273 Maneb i pripravci od maneba, koji su stabilizirani u pogledu samozagrijavanja, ne moraju biti razvrstani u klasi 4.2 kad je ispitivanjem moguće dokazati da prostorni obujam od 1 m³ tvari nije samozapaljiv i da temperatura u središtu uzorka ne prelazi 200 °C, kad se uzorak održava na temperaturi koja nije niža od 75 °C ± 2 °C tijekom 24 sata.
- 274 Primjenjuju se odredbe 3.1.2.8.
- 278 Tvari se ne smiju razvrstavati i prevoziti, osim ako to nije odobrilo nadležno tijelo na temelju rezultata ispitivanja Serije 2 i ispitivanja Serije 6(c) dijela I *Priručnika za ispitivanje i kriterije* na ambalaži pripremljenoj za prijevoz (vidi 2.2.1.1). Nadležno tijelo dodjeljuje pakirnu skupinu na temelju kriterija pod točkom 2.2.3, a vrstu ambalaže ispitivanjem Serije 6(c).
- 279 Tvar se dodjeljuje klasifikaciji ili pakirnoj skupini na temelju ljudskoga iskustva, a ne na temelju stroge primjene kriterija za razvrstavanje propisanih ADR-a.
- 280 Ovaj navod se odnosi na sigurnosne uređaje za vozila, plovila ili zrakoplove, npr. uređaji za napuhavanje zračnih jastuka, moduli zračnih jastuka, zatezači sigurnosnog pojasa, i piromehanički uređaji, koji sadrže opasne tvari klase 1 ili drugih klasa, kada se prevoze kao sastavni dijelovi i kad su ti predmeti, u stanju u kojem su pripravi za prijevoz, ispitani u skladu s ispitivanjima serije 6(c) 1. dijela *Priručnika za ispitivanje i kriterije*, bez eksplozije uređaja, rasprskavanja kućišta ili tlačnog spremnika, ili opasnosti od izbijanja ili toplinskog učinka koji bi znatno onemogućio gašenje požara ili žurnu intervenciju u neposrednoj blizini. Ovaj navod se ne primjenjuje na naprave za spašavanje opisane u posebnoj odredbi 296 (UN br. 2990 i 3072).
- 282 (*Izbrisano*)
- 283 Predmeti koji sadrže plin namijenjen prigušivanju udaraca, uključujući uređaje za prigušivanje energije udarca ili pneumatske opruge, ne podliježu uvjetima ADR-a pod uvjetom da:
- svaki predmet ima obujam prostora za plin koji ne prelazi 1,6 litara i tlak punjenja koji ne prelazi 280 bar kad umnožak obujma (litre) i tlaka punjenja (bar) ne prelazi 80 (tj. 0,5 litre prostora za plin i tlak punjenja od 160 bar, 1 litra prostora za plin i tlak punjenja od 80 bar, 1,6 litara prostora za plin i tlak punjenja od 50 bar, 0,28 litara prostora za plin i tlak punjenja od 280 bar);
 - svaki predmet ima najmanji tlak pri rasprskavanju od 4 puta tlaka punjenja na 20°C za predmete koji nemaju veći obujam prostora za plin od 0,5 litara, i

5 puta tlak punjenja za predmete s obujmom prostora za plin iznad 0,5 litara;

- (c) svaki predmet proizvodi se od materijala koji se nakon razbijanja ne smije rasprsnuti u komadiće;
- (d) svaki predmet proizvodi se u skladu sa standardima za osiguranje kakvoće koji su prihvatljivi nadležnomu tijelu; i
- (e) projektni tip podvrgnut je ispitivanju na vatru, čime je potvrđeno da proizvod otpušta svoj tlak pomoću brtve koju razgrađuje vatra ili pomoću nekog drugoga uređaja za otpuštanje tlaka koji omogućava predmetu da se ne rasprsne u komadiće i da predmet ne uzleti.

Vidi, također, 1.1.3.2 (d) za opremu koja se koristi za rad vozila.

284 Proizvođač kisika, kemijski, koji sadrži oksidacijske tvari, mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- (a) kad proizvođač kisika ima uređaj za aktiviranje eksplozije, mora se prevoziti pod ovim navodom kad je isključen iz klase 1, u skladu s NAPOMENOM u navodu 2.2.1.1.1 (b);
- (b) proizvođač kisika, bez ambalaže, mora podnijeti ispitivanje slobodnim padom s visine od 1,8 m na negibljivu, neelastičnu, ravnu i vodoravnu površinu, u položaju u kojemu bi se, vjerojatno, oštetio bez gubljenja svojega sadržaja i bez aktiviranja;
- (c) kad proizvođač kisika ima uređaj za aktiviranje, mora imati najmanje dva pozitivna sredstva za sprječavanje nehotičnoga aktiviranja.

286 Nitrocelulozni membranski filtri, obuhvaćeni ovim navodom, od kojih svaki ima masu koja nije iznad 0,5 g, ne podliježu uvjetima ADR-a kad su svaki zasebno u predmetu ili u zatvorenomu pakovanju.

288 Tvari se ne smiju razvrstavati ni prevoziti, osim ako to nije odobrilo nadležno tijelo na temelju rezultata ispitivanja Serije 2 i Serije 6(c) dijela I *Priručnika za ispitivanje i kriterije* na ambalaži pripremljenoj za prijevoz (vidi 2.2.1.1).

289 Sigurnosne naprave koje se pokreću strujom i sigurnosne naprave koje su pirotehnički instalirane u vozilima, vagonima, plovilima ili zrakoplovima ili u dovršenim sastavnim dijelovima kao što su upravljački stupovi, obloge vrata, sjedala, itd. ne podliježu uvjetima ADR-a.

290 Kada taj radioaktivni materijal odgovara definicijama i kriterijima ostalih klasa, kako je definirano u 2. dijelu, mora biti klasificiran u skladu sa sljedećim:

- (a) kada tvar zadovoljava kriterije za opasni teret u količinama kako je navedeno u poglavlju 3.5, pakovanja moraju biti u skladu s odjeljkom 3.5.2 i zadovoljavati zahtjeve za ispitivanje odjeljka 3.5.3. Svi drugi zahtjevi koji se primjenjuju na radioaktivnu tvar, izuzeta pakovanja kako je navedeno u stavku 1.7.1.5 primjenjuju se bez referentne oznake za drugu klasu;
- (b) kada količina premašuje ograničenja navedena u pododjeljku 3.5.1.2, tvar se klasificira u skladu s prevladavajućim sporednim rizikom. Prijevozna isprava mora opisivati tvar s UN brojem i ispravnim otpremnim imenom koje se primjenjuje na drugu klasu, nadopunjenim nazivom primjenjivim na radioaktivni izuzeti paket u skladu sa stupcem (2) tablice A poglavlja 3.2, i mora se prevoziti u skladu s odredbama primjenjivim na taj UN broj. Primjer podataka prikazanih na prijevoznoj ispravi je:

"UN 1993 ZAPALJIVA TEKUĆINA, N.D.N. (smjesa etanola i toluena), radioaktivna tvar, izuzeto pakiranje – ograničena količina tvari, 3, PG II".

Osim toga, primjenjuju se zahtjevi pododjeljka 2.2.7.2.4.1.

- (c) odredbe poglavlja 3.4 za prijevoz opasnog tereta u ograničenim količinama ne primjenjuju se na tvari klasificirane u skladu s pododjeljkom (b);
 - (d) kada tvar ispunjava posebnu odredbu koja je izuzima iz svih odredbi za opasan teret drugih kategorija, klasificira se u skladu s primjenjivim UN brojem klase 7 i primjenjuju se svi zahtjevi pododjeljka 1.7.1.5.
- 291 Zapaljivi ukapljeni plinovi kao sastavni dijelovi rashladnih uređaja. Sastavni dijelovi moraju biti projektirani i ispitani najmanje na trostruki radni tlak uređaja. Rashladni uređaji moraju biti projektirani i konstruirani tako da mogu sadržavati ukapljeni plin i da spriječe opasnost od rasprskavanja ili pucanja sastavnih dijelova koji zadržavaju tlak u uobičajenim uvjetima prijevoza. Rashladni uređaji i njihovi sastavni dijelovi ne podliježu uvjetima ADR-a ako sadrže ispod 12 kg plina.
- 292 *(Izbrisano)*
- 293 Na žigice se odnose sljedeće definicije:
- (a) žigice s velikom glavom ('fusee matches'), žigice su čije su glave obrađene spojem sredstva za paljenje osjetljivim na trenje i pirotehničkim spojem koji izgara s malim plamenom ili bez plamena, ali uz oslobađanje intenzivne topline;
 - (b) obične žigice ('safety matches'), žigice su koje su spojene ili pričvršćene na kutiju, karticu s preklopom ili karticu i koje se pale trenjem isključivo o obrađenu površinu;
 - (c) žigice koje se pale na svakoj podlozi ('strike anywhere matches'), žigice su koje se pale trenjem o krutu površinu;
 - (d) voštane žigice ('wax vesta matches'), žigice su koje se pale trenjem bilo na obrađenu ili krutu površinu.
- 295 **Nije primjenljivo na tekst na engleskom jeziku.**
- 296 Navodi se odnose na naprave za spašavanje, kao što su splavi za spašavanje, uređaji za plutanje osoba i samonapuhavajući tobogani. UN br. 2990 odnosi se na samonapuhavajuće naprave, a UN br. 3072 na naprave za spašavanje koje nisu samonapuhavajuće. Naprave za spašavanje mogu sadržavati:
- (a) signalne uređaje (klasa 1), koji mogu uključivati dimne i rasvjetne signalne rakete pakirane u ambalaži koja sprječava njihovo slučajno aktiviranje;
 - (b) samo za UN br. 2990, mehanički uređaj podskupine 1.4, skupina kompatibilnosti S, može sadržavati uloške za potrebe mehanizma za samonapuhavanje i pod uvjetom da količina eksploziva po primjeni ne prelazi 3,2 g;
 - (c) stlačeni ili ukapljeni plinovi klase 2, skupina A ili O, prema 2.2.2.1.3;
 - (d) baterije za skladištenje električne energije (klasa 8) i litijeve baterije (klasa 9);
 - (e) oprema za prvu pomoć ili oprema za popravke koji sadrže male količine

opasnih tvari (npr. tvari klasa 3, 4.1, 5.2, 8 ili 9);

- (f) ili žigice koje se pale na svakoj podlozi, pakirane u ambalaži koja sprječava nehотиčno aktiviranje.

Naprave za spašavanje pakirane u snažnu čvrstu vanjsku ambalažu s ukupnom maksimalnom bruto masom 40 kg, koje ne sadržavaju nikakve opasne tvari osim stlačenih ili ukapljenih plinova Klase 2, skupine A ili skupine O, u spremnicima čiji obujam ne premašuje 120 ml, ugrađenima isključivo u svrhu aktivacije tih naprava, ne podliježu zahtjevima pravilnika ADR.

298 (*Izbrisan*)

300 Riblje brašno, riblji otpaci i brašno morskih račića ne smiju se utovarivati ako u trenutku utovara temperatura prelazi 35 °C ili je za 5 °C viša od okolne temperature, ovisno o tome što je više.

302 Raskužene transportne jedinice koje ne sadrže druge opasne tvari podložne su samo odredbama 5.5.2.

303 Posude moraju biti označene klasifikacijskom oznakom plina ili smjesa plinova koji se u njima nalaze i u skladu su s odredbama u 2.2.2.

304 Ovaj navod smije se koristiti samo za prijevoz neaktiviranih baterija koje sadrže suhi kalijev hidroksid i koje treba aktivirati prije korištenja dodavanjem odgovarajuće količine vode pojedinačnim baterijama.

305 Tvari ne podliježu uvjetima ADR-a u koncentracijama koje ne prelaze 50 mg/kg.

306 Ovaj navod se može koristiti samo za tvari koja su preosjetljiva za razvrstavanje u klasu 1 kada se testiraju u skladu s ispitivanjima serije 2 (vidi *Priručnik za ispitivanje i serije*, I. dio).

307 Navod se može koristiti samo za jednolične smjese koje sadrže amonijev nitrat kao glavni sastojak u sklopu sljedećega sastava:

- (a) najmanje 90 % amonijeva nitrata najviše sa 0,2 % ukupno gorivog/organskoga materijala koji se računa kao ugljik i s dodanom tvari, ako je ima, koja je anorganska i inertna u odnosu na amonijev nitrat; ili
- (b) ispod 90 %, ali iznad 70 % amonijeva nitrata s drugim anorganskim materijalima ili iznad 80 %, ali ispod 90 % amonijeva nitrata pomiješanoga s kalcijevim karbonatom i/ili dolomitnim i/ili mineralnim kalcijevim sulfatom i nikako ispod 0,4 % ukupno gorivog/organskoga materijala koji se računa kao ugljik; ili
- (c) mineralna gnojiva koja se temelje na amonijevu nitratu tipa dušika i koja sadrže smjese amonijeva nitrata i amonijeva sulfata s više od 45 %, ali manje od 70 % amonijeva nitrata i 0,4 % ukupno gorivog/organskoga materijala koji se računa kao ugljik, tako da zbroj postotaka sastava amonijeva nitrata i amonijeva sulfata prelazi 70 %.

309 Navod se odnosi na emulzije koje nisu desenzitirane, otopine i gelove koji se, prije svega, sastoje od smjese amonijeva nitrata i tekuće faze, koji su namijenjeni proizvodnji eksploziva za miniranje tip E tek nakon dodatne obrade prije korištenja.

Smjesa emulzije je uobičajeno sljedećega sastava: 60 – 85 % amonijeva nitrata; 5 – 30 % vode; 2 – 8 % goriva; 0,5 – 4 % emulgatora ili sredstva za zgušnjavanje; 0 – 10 % topivoga sredstva za suzbijanje plamena i aditiva za obilježavanje. Druge anorganske nitratne soli mogu zamijeniti dio amonijeva nitrata.

Smjesa otopina i gelova je uobičajeno sljedećega sastava: 60 – 85 % amonijeva nitrata; 0 – 5 %; natrija ili kalijeva perklorata; 0 – 17 % hexaminijeva nitrata ili monometilaminaova nitrata; 5 – 30 % vode; 2 – 15 % goriva; 0,5 – 4 % emulgatora ili sredstva za zgušnjavanje; 0 – 10 % topivoga sredstva za suzbijanje plamena i aditiva za obilježavanje. Druge anorganske nitratne soli mogu zamijeniti dio amonijeva nitrata.

Tvari moraju proći ispitivanje serije 8 (a), (b) i (c) *Priručnika za ispitivanje i kriterije*, I. dio, odjeljak 18 i mora ih odobriti nadležno tijelo.

- 310 Uvjeti ispitivanja u dijelu III., pododjeljku 38.3 *Priručnika za ispitivanja i kriterije* ne odnose se na proizvodnju koja se sastoji najviše od 100 članaka i baterija ili na prototipove članaka i baterija prije proizvodnje kad se takvi prototipovi prevoze zbog ispitivanja, a pakovani su u skladu s pakirnim uputama P910 pododjeljka 4.1.4.1.

Transportni dokument mora sadržavati sljedeću izjavu: »**Prijevoz u skladu s posebnom odredbom 310**«.

Oštećeni ili neispravni članci, baterije ili članci i baterije sadržani u opremi moraju biti prevezeni u skladu s posebnom odredbom 376 i upakirani u skladu s uputom za pakiranje P908 pododjeljka 4.1.4.1 ili LP904 pododjeljka 4.1.43, kako je primjenljivo.

Članci, baterije ili članci i baterije sadržani u opremi i prevoženi radi odlaganja ili recikliranja mogu biti upakirani u skladu s posebnom odredbom 377 i uputom za pakiranje P909 pododjeljka 4.1.4.1.

- 311 Tvari se ne smiju prevoziti pod ovim navodom, osim ako to nije odobrilo nadležno tijelo na temelju rezultata odgovarajućih ispitivanja prema dijelu I *Priručnika za ispitivanje i kriterije*. Ambalaža mora osigurati da postotak razrjeđivača u bilo kojemu trenutku za vrijeme prijevoza ne padne ispod onoga navedenoga u odobrenju nadležnoga tijela.

- 312 Vozila pokretana motorom s gorivnim člankom moraju biti dodijeljena UN br. 3166 VOZILO, GORIVNI ČLANAK, POKRETANO ZAPALJIVIM PLINOM ili UN br. 3166 VOZILO, GORIVNI ČLANAK, POKRETANO GORIVOM TEKUĆINOM, kako je prikladno. Ove stavke uključuju hibridna električna vozila pokretana i gorivnim člankom i motorom s unutarnjim izgaranjem s baterijama s tekućim elektrolitom, natrijevim baterijama, litijsko-metalnim baterijama ili litijsko-ionskim baterijama, prevožena s ugrađenom(im) baterijom(ama).

Druga vozila koja sadrže motor s unutarnjim izgaranjem moraju biti dodijeljena stavkama UN 3166 VOZILO, POKRETANO ZAPALJIVIM PLINOM ili UN 3166 VOZILO, POKRETANO ZAPALJIVOM TEKUĆINOM, kako je prikladno. Ove stavke uključuju hibridna električna vozila pokretana i motorom s unutarnjim izgaranjem i s baterijama s tekućim elektrolitom, natrijevim baterijama, litijsko-metalnim baterijama ili litijsko-ionskim baterijama, prevožena s ugrađenom(im) baterijom(ama).

Litijske baterije moraju ispunjavati uvjete iz 2.2.9.1.7, osim ako nije drugačije predviđeno u posebnoj odredbi 667.

- 313 (*Izbrisano*)

- 314 (a) Ove tvari sklone su egzotermnoj razgradnji na povišenim temperaturama. Razgradnju mogu pokrenuti toplina ili nečistoće (npr. metali u prahu /željezo, mangan, kobalt, magnezij/ i njihovi spojevi;
- (b) Za vrijeme prijevoza tvari moraju biti zaštićene od izravnoga sunčevog svjetla i svih izvora topline i moraju biti smještene u odgovarajuće prostore koji se prozračuju.

- 315 Navod se ne smije koristiti za tvari klase 6.1, tvari koje ispunjavaju kriterije otrovnosti od

udisanja za pakirnu skupinu I opisanu u 2.2.61.1.8.

- 316 Navod se odnosi samo na kalcijev hipoklorit, suh, kad se prevozi u obliku nedrobive ploče.
- 317 »Izuzevši kalavost«, odnosi se samo na onaj fizijski materijal i onu ambalažu koji su u skladu s onim u pododjeljku 2.2.7.2.3.5.
- 318 Za potrebe dokumentacije, vlastiti otpremni naziv mora biti dopunjen tehničkim nazivom (vidi 3.1.2.8). Kad infektivne tvari koje se prevoze nisu poznate, ali se pretpostavlja da ispunjavaju kriterije za uključenje u kategoriju A i dodjelu UN br. 2814 ili 2900, na prijevoznj ispravi iza vlastitoga otpremnog naziva treba u zagradama navesti riječi: "infektivna tvar pretpostavljene kategorije A."
- 319 Zapakirane tvari i ambalaža koji su označeni u skladu s uputom za pakovanje P650, ne podliježu nikakvim drugim uvjetima ADR-a.
- 320 *(Izbrisano)*
- 321 Smatra se da ovi sustavi za skladištenje uvijek sadrže vodik.
- 322 Kada se prevoze ne drobljive tablete, tada se patvari svrstavaju u pakirnu skupinu III.
- 323 *(Rezervirano)*
- 324 Ove tvari moraju biti stabilizirane kada je koncentracija manja od 99 %.
- 325 U slučaju nedjeljivog ili djeljivog izuzetog uranovog hexafluorida, materijal mora biti klasificiran pod UN br. 2978.
- 326 U slučaju djeljivog uranovog hexafluorida, materijal mora biti klasificiran pod UN br. 2977.
- 327 Otpad aerosola otpremljeni u skladu s 5.4.1.1.3 mogu biti prevoženi pod ovim navodom u svrhu preinaka ili odlaganja. Ne moraju biti zaštićeni protiv gibanja i nenamjernog pražnjenja u smislu mjera od opasnosti povišenog tlaka i opasnog izlaženja u atmosferu. Otpad aerosola, osim onih koji puštaju ili su oštećeni, mora biti pakiran u skladu s pakirnim uputama P207 i posebnim zahtjevom PP87, ili pakirnim uputama LP200 i posebnim pakirnim zahtjevom L2. Aerosoli koji puštaju ili su oštećeni moraju biti prevoženi u spasilačkim ambalažama uz mjere koje osiguravaju sigurnost od povišenog tlaka.

***NAPOMENA:** Pri pomorskom prijevozu, otpad aerosola ne smije biti prevožen u zatvorenim kontejnerima.*

- 328 Ovaj navod primjenjuje se na gorivne članke u patronama uključujući i kada su sadržani u opremi ili pakirani s opremom. Gorivni članci u patronama ugrađeni u ili kao sastavni dio sustava gorivnih članaka smatraju se kao da su sadržani u opremi. Gorivni članak u patroni je svaki predmet u koji se gorivo za punjenje u gorivne članke kroz ventil(e) kontrolirano puni. Gorivni članci u patronama, uključujući i kada su sadržani u opremi, moraju biti oblikovani i izrađeni do spriječe izlivanja goriva pod uobičajenim uvjetima prijevoza.

Patrone gorivih članaka oblika i tipa koji se koriste s tekućinom kao gorivom moraju udovoljiti unutarnjem ispitnom tlaku od 100 kPa (ispitni) bez propusnosti.

Osim za gorivne članke u patronama koje sadrže vodik u metalnom hidridu koji moraju biti u skladu s posebnim zahtjevima 339, svaka patrona gorivnih članaka oblika i tipa mora biti ispitana na pad od 1,2 metra na čvrstu površinu u smjerovima koji su najosjetljiviji na

oštećenja tih patrona, a da ne dođe do gubitka sadržaja.

Ako se litijske metalne ili litijske ionske baterije nalaze u sustavu gorivnih članaka, pošiljka se otprema temeljem ove stavke i odgovarajućih navoda za UN 3091

LITIJSKE METALNE BATERIJE SADRŽANE U OPREMI ili UN 3481 LITIJSKE IONSKE BATERIJE SADRŽANE U OPREMI.

329 *(Rezervirano)*

330 *(Izbrisano)*

331 *(Rezervirano)*

332 Magnezijev nitrat heksahidrat nije predmetom zahtjeva ADR.

333 Mješavine etanola i benzin, motornog benzina ili goriva za korištenje u motorima sa svjećicom (npr. u automobilima, stacionarnim motorima i drugim motorima) moraju biti označene tim navodom u skladu s varijantama zapaljivosti.

334 Patrone gorivnih članaka mogu sadržavati aktivator opremljen s dva neovisna načina sprječavanja miješanja goriva tijekom prijevoza.

335 Smjese krutih tvari koje nisu predmetom zahtjeva ADR i za okoliš opasne tekućine ili krute tvari moraju biti klasificirane kao UN 3077 i mogu biti prevožene pod ovim navodom ako su opremljene tako da nisu slobodno vidljive za vrijeme utovara ili cijelog vremena pakiranja i da je **prijevozna jedinica za teret** zatvorena. Svaka **prijevozna jedinica za teret** mora biti nepropusna kada se koristi za prijevoz tvari u rasutom stanju. Ako su opremljene tako da su slobodno vidljive za vrijeme utovara ili cijelog vremena pakiranja i da je **prijevozna jedinica za teret** zatvorena tvar koja je utovarena i smjesa mora biti klasificirana kao UN 3082. Nepropusna pakovanja i predmeti koji sadrže manje od 10 ml za okoliš opasne tekućine, absorbicija u kruti materijal ali bez slobodne tekućine u pakovanju ili predmetu ili koja sadrže manje od 10 g za okoliš opasne krute tvari, nisu predmetom zahtjeva ADR.

336 Svako pojedino pakovanje ne gorive krute tvari LSA-II ili LSA-III materijala, ako se prevozi zrakom, ne smije sadržavati aktivnost veću od 3 000 A2.

- 337 Tip B(U) i tip B(M) pakovanja, ako se prevozi zrakom, ne smije sadržavati aktivnost veću od sljedeće:
- (a) za malo disperzivni radioaktivni materijal: odobrenog oblika pakovanja kako je navedeno u potvrdi o odobravanju;
 - (b) za posebni oblik radioaktivnih materijala: 3000 A1 ili 100000 A2, koje je manje; ili
 - (c) za sve ostale radioaktivne materijale: 3000 A2.
- 338 Svaka patrona gorivnih članaka prevožena pod ovim navodom i oblikovana da sadržava ukapljeni zapaljivi plin mora:
- (a) biti sposobna podnijeti, bez propuštanja ili rasprskavanja, tlak od najmanje dva puta uravnoteženog tlaka sadržaja na 55°C;
 - (b) ne sadrži više od 200 ml ukapljenog zapaljivog plina, čiji tlak pri isparavanju ne smije premašivati 1.000 kPa pri 55 °C; i
 - (c) odgovara ispitivanju s vrućom vodom propisanim u 6.2.6.3.1.
- 339 Gorivni članci u patronama koji sadrže vodik u metalnom hidridu prevoženi pod ovim navodom moraju imati obujam vode manji ili jednak 120 ml.

Tlak u patronama gorivnih članaka ne smije prelazi 5 MPa na 55 °C. Tipički oblik mora podnijeti, bez propuštanja ili rasprskavanja, tlak od dva puta konstrukcijskog tlaka patrone na 55 °C ili 200 kPa više od konstrukcijskog tlaka patrone na 55 °C, koji je veći. Tlak s kojim je ovo ispitivanje povezano je navedeno u ispitivanju padom i vodikovu ispitivanju kao "najmanji tlak rasprskavanja ljuske".

Patrone s gorivnim člancima moraju biti punjene u skladu s postupcima izrade proizvođača ljuske i sljedećim podacima za svaku patronu s gorivnim člancima:

- (a) o postupku pregleda koji mora biti proveden prije prvog punjenja i prije svakog ponovnog punjenja patrone s gorivnim člancima;
- (b) o sigurnost, predostrožnosti i potencijalnoj opasnosti;
- (c) o postupku za određivanje obujma;
- (d) o odnos najmanjeg i najvećeg tlaka;
- (e) o najmanjem i najvećem odnosu temperature; i
- (f) o svim drugim zahtjevima koji moraju biti udovoljeni kod prvog punjenja i svakog ponovnog punjenja uključujući tip opreme korištene za prvo punjenje i svako ponovno punjenje.

Patrone s gorivnim člancima moraju biti konstruirane i izrađene tako da se spriječi propuštanje goriva pod normalnim uvjetima prijevoza. Svaka patrona tipnog oblika, uključujući patrone kao sastavne dijelove gorivnih članaka, mora biti predmetom i mora udovoljiti sljedećim ispitivanjima:

Ispitivanje padom

S 1,8 metra ispitivanje padom na čvrstu površinu u četiri različita smjera:

- (a) okomito, na dio koji sadrži ventilski sklop;
- (b) okomito, suprotno od ventilske sklopa;
- (c) vodoravno, na metalni vrh promjera 38 mm, tako da je metalni vrh okrenut prema gore; i
- (d) pod kutom od 45° na dio koji sadrži ventilski sklop.

Pri tome ne smije biti stvaranja mjehurića pri korištenju sapunice ili nečeg drugog jednakovrijednog za potrebe provjere propusnosti, kada je patrona napunjena na tlak punjenja. Patrone s gorivnih člancima moraju biti hidrostatski tlačene do uništenja. Dobiveni tlak prsnuća mora prijeći 85 % najmanjeg tlaka rasprskavanja ljske.

Ispitivanje plamenom

Patrone s gorivnim člancima punjene do nazivnog obujma s vodikom moraju biti predmetom ispitivanja plamenom. Za patrone oblika, koji ima sigurnosni ventil kao sastavni dio, smatra se da udovoljavaju testu plamenom ako:

- (a) unutarnji tlak ventila dođe do nultog ispitnog tlaka bez loma patrone; ili
- (b) patrona podnese plamen najmanje 20 minuta bez loma.

Ciklusno ispitivanje vodikom

Ovo ispitivanje ima namjenu provjeru patrona s gorivnim člancima na opterećenja koja su iznad onih tijekom normalnog korištenja.

Patrone s gorivnim člancima moraju biti ciklusno punjene od najmanje 5 % nazivnog vodikovog obujma do više od 95 % nazivnog vodikovog obujma i vraćeno na manje od 5 % nazivnog vodikovog obujma. Nazivni tlak punjenja mora biti korišten za punjenje, a temperatura mora biti jednaka radnoj temperaturi. Ovaj postupak mora se sastojati od najmanje 100 ciklusa.

Sljedeće ciklusno ispitivanje, patrona s gorivnim člankom mora biti punjena, a obujam vode naveden na patroni mora biti mjeren. Za patrone se smatra da su zadovoljile vodikovo ciklično ispitivanje ako obujam vode naveden na patroni ne prelazi obujam vode prikazan na neispitanim patronama punjenim do 95 % nazivnog obujma i tlačenim do 75 % njihovog najmanjeg tlaka rasprskavanja.

Ispitivanje nepropusnosti tijekom izrade

Svaka patrona gorivim člankom mora biti ispitana na nepropusnost na $15\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$, tijekom tlačenja do nazivnog tlaka punjenja. Pri tom ne smije biti propuštanja, mjehura sapunice u slučaju da se koristi ili drugog jednakovrijednog medija na svim mogućim mjestima propuštanja.

Svaka patrona s gorivnim člankom mora biti stalno označena s sljedećim podacima:

- (a) nazivnim tlakom punjenje u MPa;
- (b) serijskim brojem proizvođača patrona s gorivnim člankom ili jedinstvenim identifikacijskim brojem; i

- (c) datumom isteka korištenja (godina u četiri znamenke; mjesec u dvije znamenke).
- 340 Kemijska oprema, oprema prve pomoći i oprema poliesternih smola koje sadrže opasne tvari u unutrašnjem pakovanju koje ne prelazi količine ograničene za izuzete količine primjenjivo na pojedine tvari kada je navedeno u stupcu (7b) tablice A poglavlja 3.2, mogu biti prevožene u skladu s poglavljem 3.5. Za tvari klase 5.2, koje nemaju navedenu oznaku za izuzete količine u stupcu (7b) tablice A poglavlja 3.2, se mogu smatrati opremom i označiti oznakom E2 (vidi 3.5.1.2).
- 341 *(Rezervirano)*
- 342 Staklene unutarnje posude (poput ampula ili kapsula) predviđene samo za primjenu u uređajima za steriliziranje, kada sadrže manje od 30 ml etilen oksida po unutarnjem pakovanju s najviše 300 ml po vanjskom pakovanju, mogu se prenositi u skladu s odredbama poglavlja 3.5, neovisno o naznaci "E0" u stupcu (7b) tablice A poglavlja 3.2 pod uvjetom da:
- (a) je nakon punjenja za svaku staklenu unutarnju posudu utvrđeno da je nepropusna stavljanjem posuda u vruću vodu, na dovoljnoj temperaturi i dovoljno dugo kako bi se osiguralo da je postignut unutarnji tlak jednak tlaku pri isparavanju etilen oksida na 55 °C. Svaka staklena unutarnja posuda koja se pokaže propusnom, izobličenom ili na drugi način manjkavom u okviru ovoga ispitivanja ne smije se prenositi temeljem uvjeta ove posebne odredbe;
 - (b) je povrh pakiranja propisanog odjeljkom 3.5.2 svaka staklena unutarnja posuda u zapečaćenoj plastičnoj vrećici koja je kompatibilna s etilen oksidom i koja može sadržati sadržaj u slučaju loma ili propusnosti staklene unutarnje posude; i
 - (c) je svaka staklena unutarnja posuda zaštićena načinom sprečavanja bušenja plastične vrećice (npr. omotom ili materijalom za amortizaciju) u slučaju oštećenja pakiranja (npr. gnječenjem).
- 343 Ovaj unos vrijedi za sirovu naftu koja sadrži sumporovodik u dovoljnoj koncentraciji da pare koje se šire iz nje mogu predstaviti rizik od trovanja pri udisanju. Grupa pakiranja dodjeljuje se na temelju opasnosti od zapaljivosti i udisanja, u skladu sa stupnjem opasnosti koju predstavlja.
- 344 Odredbe odjeljka 6.2.6 moraju biti ispunjene.
- 345 Ovaj plin, ukoliko se prenosi u otvorenim kriogenkim spremnicima s maksimalnim kapacitetom od 1 litre i sa staklenim dvostrukim stijenkama s razmakom između unutarnje i vanjske stijenke koji je vakuumiran, nije predmet ADR-a pod uvjetom da se svaka posuda prenosi u vanjskom pakiranju s prikladnim materijalom za amortizaciju ili upijajućim materijalom za zaštitu od oštećenja uslijed udaraca.
- 346 Otvoreni kriogeni spremnici koji udovoljavaju zahtjevima uputa o pakiranju P 203 pododjeljka 4.1.4.1 i koji ne sadrže opasni teret osim UN Br. 1977 dušika, ohlađene tekućine, koja je potpuno apsorbirana u porozni materijal, nisu podložni nijednom drugom zahtjevu ADR-a.
- 347 Ovaj unos koristi se samo ako su rezultati serije ispitivanja 6 (d) I. dijela Priručnika za ispitivanje i mjerila pokazali da su sve opasne posljedice koje proizlazile iz djelovanja ograničene unutar pakiranja.
- 348 Baterije proizvedene nakon 31. prosinca 2011. moraju biti označene s vrijednošću Vat-sati na vanjskom pakiranju.

- 349 Smjese hipoklorita s amonijevom soli su ne smiju prihvatiti za prijevoz. UN Br. 1791. otopina hipoklorita je tvar klase 8.
- 350 Amonijev bromat i njegove vodene otopine i smjese bromata s amonijevom soli se ne smiju prihvatiti za prijevoz.
- 351 Amonijev klorat i njegove vodene otopine i smjese klorata s amonijevom soli se ne smiju prihvatiti za prijevoz.
- 352 Amonijev klorit i njegove vodene otopine i smjese klorita s amonijevom soli se ne smiju prihvatiti za prijevoz.
- 353 Amonijev permanganat i njegove vodene otopine i smjese od permanganata s amonijevom soli se ne smiju prihvatiti za prijevoz.
- 354 Ova tvar je otrovna pri udisanju.
- 355 Boce s kisikom za hitno korištenje koje se prevoze pod ovim unosom mogu uključivati ugrađene uloške za aktiviranje (ulošci, mehanički uređaj podskupine 1.4, skupina kompatibilnosti C ili S), bez mijenjanja klasifikacije u klasu 2 pod uvjetom da ukupna količina zapaljivih (potisnih) eksploziva ne premašuje 3.2 g po boci s kisikom. Cilindri s ugrađenim ulošcima za aktiviranje prije prijevoza moraju imati učinkovito sredstvo za sprečavanje slučajne aktivacije.
- 356 Sustave za pohranu metalnih hidrida čija je ugradnja planirana u vozila, vagone, brodove ili zrakoplove, odobrava nadležno tijelo države proizvodnje¹ prije prihvata za prijevoz. Prijevozna isprava mora uključivati naznaku da je paket odobrilo nadležno tijelo zemlje proizvodnje¹ ili preslika odobrenja nadležnog tijela zemlje proizvodnje¹ mora biti priložen uz svaku pošiljku.
- 357 Sirova nafta koja sadrži sumporovodik u dovoljnoj koncentraciji da pare koje se iz nje isparavaju mogu predstaviti opasnost pri udisanju otpremaju se pod unosom UN 3494 SUMPORNA SIROVA NAFTA, ZAPALJIVA TVAR, OTROVNO.
- 358 Otopina nitroglicerina u alkoholu s više od 1 %, ali ne više od 5 %, nitroglicerina može se svrstati u Klasu 3 i pod UN broj 3064, pod uvjetom da je udovoljeno svim zahtjevima vezanim uz upute za pakiranje P300 iz odlomka 4.1.4.1.
- 359 Otopina nitroglicerina u alkoholu s više od 1 %, ali ne više od 5 %, nitroglicerina svrstava se u Klasu 1 i pod UN broj 0144, ako nije udovoljeno svim zahtjevima vezanim uz uputu za pakiranje P 300 iz odlomka 4.1.4.1.
- 360 Vozila pokretana isključivo litijskim metalnim baterijama ili litijskim ionskim baterijama svrstavaju se pod UN broj 3171 vozila na baterijski pogon.

¹ Ako država proizvodnje nije država ugovornica ADR-a, nadležno tijelo države ugovornice ADR-a priznaje odobrenje.

361 Ova stavka odnosi se na električne dvoslojne kondenzatore s kapacitetom za pohranu energije većim od 0,3 Wh. Kondenzatori s kapacitetom za pohranu energije od 0,3 Wh ili manje ne podliježu Pravilniku ADR. Kapacitet za pohranu energije označava energiju koju zadržava kondenzator, obračunatu pomoću nazivnog napona i kapacitivnosti. Svi kondenzatori na koje se ovo primjenjuje, uključujući kondenzatore koji sadržavaju elektrolit koji ne udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnih tvari, moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

(a) Kondenzatori koji nisu ugrađeni u opremu prevoze se u ispražnjenom stanju. Kondenzatori koji su ugrađeni u opremu prevoze se u ispražnjenom stanju ili tako da su zaštićeni od nastanka kratkog spoja;

(b) Svaki kondenzator mora biti zaštićen od mogućeg nastanka kratkog spoja tijekom prijevoza, na sljedeći način:

(i) Ako je kapacitet za pohranu energije kondenzatora manji ili jednak 10Wh, ili ako je kapacitet za pohranu energije svakog kondenzatora u modulu manji ili jednak 10 Wh, kondenzator ili modul moraju biti zaštićeni od nastanka kratkog spoja ili opremljeni metalnom trakom koja spaja priključke; i

(ii) Ako je kapacitet za pohranu energije kondenzatora ili kondenzatora u modulu veći od 10 Wh, kondenzator ili modul moraju biti opremljeni metalnom trakom koja spaja priključke;

(c) Kondenzatori koji sadržavaju opasnu robu moraju biti konstruirani tako da izdrže 95 kPa diferencijalnog tlaka;

(d) Kondenzatori moraju biti konstruirani i izrađeni tako da sigurno otpuštaju tlak koji se može nakupiti tijekom uporabe, kroz ventilacijski otvor ili slabu točku u kućištu kondenzatora. Bilo koja tekućina ispuštena tijekom otpuštanja ventilacijskog otvora mora se zadržati u ambalaži ili opremi u kojoj je ugrađen kondenzator; i

(e) Kondenzatori moraju imati oznaku kapaciteta za pohranu energije izraženog u Wh.

Kondenzatori koji sadržavaju elektrolit koji ne udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnih tvari, uključujući kada su ugrađeni u opremu, ne podliježu ostalim odredbama Pravilnika ADR.

Kondenzatori koji sadržavaju elektrolit koji udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnih tvari, s kapacitetom za pohranu energije od 10 Wh ili manje, ne podliježu ostalim odredbama Pravilnika ADR ako mogu odoljeti ispitivanju slobodnim padom s 1,2 metra nezapakirani, na tvrdu površinu, bez gubitka sadržaja.

Kondenzatori koji sadržavaju elektrolit koji udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnih tvari, koji nisu ugrađeni u opremu i koji imaju kapacitet za pohranu energije veći od 10 Wh, podliježu pravilnicima ADR.

Kondenzatori ugrađeni u opremu i s dodatkom elektrolita koji udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnih tvari, ne podliježu ostalim odredbama Pravilnika ADR, pod uvjetom da je oprema pakirana u čvrstu vanjsku ambalažu izrađenu od odgovarajućeg materijala i odgovarajuće čvrstoće i konstrukcije, s obzirom na predviđenu uporabu ambalaže, na način koji sprečava slučajan rad kondenzatora tijekom prijevoza. Velika robusna oprema koja sadržava kondenzatore može se za prijevoz ponuditi nezapakirana ili na paletama, ako su kondenzatori odgovarajuće zaštićeni opremom u kojoj se nalaze.

NAPOMENA: Kondenzatori koji su konstruirani tako da održavaju napon na priključcima (npr. asimetrični kondenzatori) ne pripadaju pod ovu stavku.

362 (Rezervirano)

363 (a) Ova stavka primjenjuje se na motore ili strojeve koje pokreću goriva klasificirana kao opasna roba putem sustava unutarnjeg izgaranja ili gorivnih članaka (npr. motori s unutarnjim izgaranjem, generatori, kompresori, turbine, grijača tijela itd.), osim opreme za vozila dodijeljene pod UN br. 3166 koja se spominje u SP 666.

NAPOMENA: Ovaj se stavak ne odnosi na opremu navedenu u 1.1.3.2 (a), (d) i (e), 1.1.3.3 i 1.1.3.7.

(b) Motori ili strojevi u kojima nema tekućih ili plinovitih goriva i koji ne sadrže opasne tvari nisu podložni ADR-u.

NAPOMENA 1: Smatra se da u motoru ili stroju nema tekućeg goriva kada je spremnik za tekuće gorivo ispražnjen, a motorom ili strojem se ne može upravljati zbog nedostatka goriva. Dijelovi motora ili stroja, poput cijevi za gorivo, filtera za gorivo i ubrizgivača, ne trebaju biti očišćeni, ispražnjeni ili pročišćeni da bi se smatralo da u njima nema tekućeg goriva. Uz to, spremnik za tekuće gorivo ne treba biti očišćen niti pročišćen.

NAPOMENA 2: Smatra se da u motoru ili stroju nema plinovitog goriva kada je tekućina (za ukapljene plinove) ispražnjena iz spremnika za plinovito gorivo, tlak u cisterni ne prelazi 2 bar, a zaporni ili izolacijski ventil je zatvoren i osiguran.

(c) Motori i strojevi koji sadrže goriva koja odgovaraju kriterijima razvrstavanja za klasu 3 moraju biti dodijeljeni stavkama UN br. 3528 MOTOR, UNUTARNJE IZGARANJE, POKRETAN ZAPALJIVOM TEKUĆINOM ili UN br. 3528 MOTOR, GORIVNI ČLANAK, POKRETAN ZAPALJIVOM TEKUĆINOM ili UN br. 3528 STROJ, UNUTARNJE IZGARANJE, POKRETAN ZAPALJIVOM TEKUĆINOM ili UN br. 3528 STROJ, GORIVNI ČLANAK, POKRETAN ZAPALJIVOM TEKUĆINOM, kako je prikladno.

(d) Motori i strojevi koji sadrže goriva koja odgovaraju kriterijima razvrstavanja zapaljivih goriva klase 2 moraju biti dodijeljeni stavkama UN br. 3529 MOTOR, UNUTARNJE IZGARANJE, POKRETAN ZAPALJIVIM PLINOVIMA ili UN br. 3529 MOTOR, GORIVNI ČLANAK, POKRETAN ZAPALJIVIM PLINOVIMA ili UN br. 3529 STROJ, UNUTARNJE IZGARANJE, POKRETAN ZAPALJIVIM PLINOVIMA ili UN br. 3529 STROJ, GORIVNI ČLANAK, POKRETAN ZAPALJIVIM PLINOVIMA, kako je prikladno.

Motori i strojevi pokretani i zapaljivim plinom i zapaljivom tekućinom moraju biti dodijeljeni prikladnoj stavci UN br. 3529.

(e) Motori i strojevi koji sadrže tekuća goriva koja udovoljavaju kriteriju razvrstavanja iz pododjeljka 2.2.9.1.10 za tvari opasne za okoliš, a koje ne udovoljavaju kriteriju razvrstavanja za bilo koju drugu klasu moraju biti dodijeljena stavkama UN br. 3530 MOTOR, UNUTARNJE IZGARANJE ili UN br. 3530 STROJ, UNUTARNJE IZGARANJE, kako je prikladno.

(f) Motori ili strojevi mogu sadržavati druge opasne tvari osim goriva (npr. baterije, aparate za gašenje požara, akumulatore stlačenog plina ili sigurnosne uređaje) koji su potrebni za njihov siguran rad, a da nisu podložni dodatnim uvjetima za ovu drugu opasnu robu, osim ako nije drugačije navedeno u ADR-u. Međutim, litijske baterije moraju udovoljavati uvjetima iz 2.2.9.1.7, osim kako je izloženo u posebnoj odredbi 667.

(g) Motori ili strojevi nisu podložni bilo kojim drugim uvjetima ADR-a ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(i) Motor ili stroj, uključujući prostor za pohranu koji sadrži opasne tvari, moraju biti usklađena sa zahtjevima za izvedbu nadležnog tijela države proizvodnje²

(ii) Bilo kakvi ventili ili otvori (npr. uređaji za odzračivanje) moraju se zatvoriti prije prijevoza;

(iii) Motori ili strojevi moraju biti usmjereni da spriječe slučajno istjecanje opasnih tvari i osigurani sredstvima koja mogu spriječiti bilo kakvo pomicanje motora ili strojeva tijekom prijevoza, a koje bi promijenilo usmjerenje ili uzrokovalo da budu oštećeni;

(iv) za UN br. 3528 i UN br. 3530:

Tamo gdje motor ili stroj sadrže više od 60 l tekućeg goriva i imaju obujam veći od 450 l, no ne veći od 3 000 l, moraju biti označeni listicama opasnosti s dvije suprotne strane u skladu s 5.2.2.

Tamo gdje motor ili stroj sadrže više od 60 l tekućeg goriva i imaju obujam veći od 3 000 l, moraju biti označeni velikim listicama opasnosti s dvije suprotne strane. Velike listice opasnosti odgovaraju listicama opasnosti uvjetovanim u stupcu (5) tablice A poglavlja 3.2 i specifikacijama navedenim u 5.3.1.7. Velike listice opasnosti moraju biti izložene na kontrastnoj podlozi ili moraju biti obrubljene crtkanom ili punom crtom.

(v) za UN br. 3529:

Tamo gdje spremnik za gorivo motora ili stroja ima obujam vode od 450 l ili veći, ali ne veći od 1 000 l, mora biti označen listicama opasnosti s dvije suprotne strane u skladu s 5.2.2.

Tamo gdje spremnik za gorivo motora ili stroja ima obujam vode veći od 1000 l, mora biti označen s velikim listicama opasnosti s dvije suprotne strane. Velike listice opasnosti odgovaraju listicama opasnosti uvjetovanim u stupcu (5) tablice A poglavlja 3.2 i specifikacijama navedenim u 5.3.1.7. Velike listice opasnosti moraju biti izložene na kontrastnoj podlozi ili moraju biti obrubljene crtkanom ili punom crtom.

(vi) Transportni dokument u skladu s 5.4.1 potreban je samo kada motor ili stroj sadrže više od 1 000 l tekućeg goriva, za UN 3528 i UN 3530, ili gdje spremnik za gorivo ima obujam vode veći od 1 000 l, za UN 3529.

Ovaj transportni dokument mora sadržavati sljedeću dodatnu izjavu »Transport u skladu s posebnom odredbom 363«.

² Na primjer, usklađenost s odgovarajućim odredbama Direktive 2006/42/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006 o strojevima te izmjene i dopune Direktive 95/16/EC (Službeni list Europske unije br. L 157 od 9. lipnja 2006., str. 0024-0086)

- 364 Ovaj predmet može se prevoziti isključivo prema odredbama Poglavlja 3.4 ako, kako je prikazano za prijevoz, paket uspješno prođe testiranje u skladu sa Serijom ispitivanja 6 (d) iz I. dijela Priručnika za ispitivanja i kriterije, na način koji određuje nadležno tijelo.
- 365 Za proizvedene instrumente i predmete koji sadržavaju živu, vidi UN 3506.
- 366 Proizvedeni instrumenti i predmeti koji sadržavaju najviše 1 kg žive ne podliježu ADR-u.
- 367 Za potrebe dokumentacije:
- Ispravni prijevozni naziv "Bojama srodni materijali" smije se koristiti za pošiljke pakovanja koji sadrže "Boje" i "Bojama srodne materijale" u istom pakovanju;
- Ispravni prijevozni naziv "Bojama srodni materijali, korozivni, zapaljivi" smije se koristiti za pošiljke pakovanja koji sadrže "Boje, korozivne, zapaljive" i "Bojama srodne materijale, korozivne, zapaljive" u istom pakovanju;
- Ispravni prijevozni naziv "Bojama srodni materijali, zapaljivi, korozivni" smiju se koristiti za pošiljke pakovanja koji sadrže "Boje, zapaljive, korozivne" i "Bojama srodne materijale, zapaljive, korozivne" u istom pakovanju; i
- Ispravni prijevozni naziv "Materijali vezan uz tinte za pisače" smije se koristiti za pošiljke pakovanja koji sadrže "Tinte za pisače" i "Materijal vezan uz tinte za pisače" u istom pakovanju.
- 368 U slučaju nefisijskog uranijevog heksafluorida ili fisijskog uranijevog heksafluorida s izuzećem materijal se razvrstava pod UN Br. 3507. ili UN br. 2978."
- 369 **U skladu s pododjeljkom 2.1.3.5.3 (a), ova radioaktivna tvar u izuzetom pakovanju koje ima otrovna i korozivna svojstva razvrstava se u klasu 6.1 s dodatnim rizikom radioaktivne i korozivne tvari..**
- Uranijev heksafluorid smije se razvrstati temeljem ovoga navoda samo ako je udovoljeno uvjetima točaka 2.2.7.2.4.1.2, 2.2.7.2.4.1.5, 2.2.7.2.4.5.2 i, za fisijske materijale s izuzećem, uvjetima točke 2.2.7.2.3.5.
- Osim odredbi koje se primjenjuju na prijevoz tvari klase 6.1, tvari s dodatnim korozivnim rizikom, primjenjuju se odredbe pododjeljaka 5.1.3.2, 5.1.5.2.2, 5.1.5.4.1 (b), 7.5.11 CV33 (3.1), (5.1) do (5.4) i (6).**
- Nije potrebno postaviti listicu opasnosti klase 7.
- 370 Ovaj navod primjenjuje se na:
- amonijev nitrat s više od 0,2 % ukupno zapaljivih materijala, uključujući organske tvari, izračunate na sadržaj ugljika, bez drugih tvari; i
 - amonijev nitrat s najviše 0,2 % ukupno zapaljivih materijala, uključujući organske tvari, izračunate na sadržaj ugljika, bez drugih dodanih tvari; koje **daju pozitivan rezultat** kada se ispituju u skladu sa serijom ispitivanja 2 (vidi Priručnik za ispitivanja i kriterije, I. dio). Vidi također UN br. 1942.
- 371 (1) Ovaj navod se primjenjuje i na predmete koji sadrže mali tlačni spremnik s uređajem za otpuštanje. Takvi predmeti udovoljavaju sljedećim zahtjevima:
- (a) Obujam vode tlačnog spremnika ne smije premašiti 0,5 litara i radni tlak ne smije premašiti 25 bar pri 15 °C;
 - (b) Minimalni tlak prsnuća tlačnog spremnika mora biti najmanje četiri puta tlak plina pri 15 °C;

- (c) Svaki predmet mora biti proizveden na takav način da je onemogućeno nenamjerno okidanje ili otpuštanje u normalnim uvjetima rukovanja, pakiranja, prijevoza i korištenja. Ovom uvjetu može biti udovoljeno dodavanjem dodatne zaporne naprave povezane s aktivatorom;
- (d) Svaki predmet mora biti proizveden tako da sprečava opasne projekcije tlačnog spremnika ili dijelova tlačnog spremnika;
- (e) Svaki tlačni spremnik mora biti proizveden od materijala koji se neće razlomiti prilikom pucanja;
- (f) Tip izradbe predmeta mora biti podvrgnut ispitivanju na vatru. Za to ispitivanje, primjenjuju se odredbe točaka 16.6.1.2 osim pododlomka g, 16.6.1.3.1 do 16.6.1.3.6, 16.6.1.3.7 (b) i 16.6.1.3.8 Priručnika za ispitivanje i kriterije. Mora biti pokazano da predmet otpušta svoj tlak pomoću brtve koju razgrađuje vatra ili pomoću nekog drugog uređaja za otpuštanje tlaka koji omogućava predmetu da se ne rasprsne u komadiće i da predmet ili komadići predmeta ne uzlete više od 10 metara;
- (g) Tip izradbe predmeta mora biti podvrgnut sljedećem ispitivanju. Mora se koristiti mehanizam za poticanje kojim se uključuje jedan predmet u sredini pakovanja. Ne smije doći do opasnih učinaka izvan pakovanja, poput iskrivljavanja pakovanja, metalnih krhotina ili posude koja probije pakovanje.

- (2) Proizvođač mora podnijeti tehničku dokumentaciju tipa izradbe, proizvodnje kao i ispitivanja i njihovih rezultata. Proizvođač mora primijeniti postupke radi osiguranja da su predmeti proizvedeni u seriji dobre kakvoće, u skladu s tipom izradbe i da udovoljavaju zahtjevima iz pododlomka (1). Proizvođač takve podatke pruža nadležnom tijelu na zahtjev.

372 Ovaj navod primjenjuje se na asimetrične kondenzatore s kapacitetom za pohranu energije većom od 0,3 Wh. Kondenzatori s kapacitetom za pohranu energije od 0,3 Wh ili manje ne podliježu uvjetima ADR-a.

Kapacitet za pohranu energije znači energiju pohranjenu u kondenzatoru, izračunatu u skladu sa sljedećom jednadžbom:

$$Wh = 1/2CN(UR - UL) \times (1/3600),$$

koristeći nominalnu kapacitivnost (CN), nazivni napon (UR) i nazivnu donju granicu napona (UL).

Svi asimetrični kondenzatori na koje se primjenjuje ovaj navod moraju udovoljiti sljedećim uvjetima:

- (a) Kondenzatori ili moduli moraju biti zaštićeni od kratkog spoja;
- (b) Kondenzatori će biti projektirani i izgrađeni tako da sigurno otpuštaju tlak koji se može povećati tijekom uporabe, kroz ispušni otvor ili slabu točku u kućištu kondenzatora. Sve tekućine koje se oslobode prilikom odzračivanja moraju biti sadržane u pakovanju ili opremi u koju je kondenzator ugrađen;
- (c) Kondenzatori moraju biti označeni kapacitetom za pohranu energije u Wh; i
- (d) Kondenzatori koji sadrže elektrolite koji udovoljavaju klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnog tereta moraju biti projektirani tako da izdrže diferencijalni tlak od 95 kPa;

Kondenzatori koji sadrže elektrolit koji ne udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnog tereta, uključujući kada su konfigurirali u modul ili ugrađeni u opremu ne podliježu ostalim odredbama ADR-a.

Kondenzatori koji sadrže elektrolit koji udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnog tereta, s kapacitetom za pohranu energije od 20 Wh ili manje, uključujući kada su konfigurirani u modul, ne podliježu ostalim odredbama ADR-a kada kondenzatori mogu nezapakovani izdržati ispitivanje slobodnim padom od 1,2 metra na krutu površinu bez gubitka sadržaja.

Kondenzatori koji sadrže elektrolit koji udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnog tereta koji nisu ugrađeni u opremu i s kapacitetom za pohranu energije od više od 20 Wh podliježu uvjetima ADR-a.

Kondenzatori ugrađeni u opremu i koji sadrže elektrolit koji udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnog tereta, ne podliježu ostalim odredbama ADR-a pod uvjetom da je oprema zapakovana u čvrstu vanjsku ambalažu izrađenu od odgovarajućeg materijala koja je i odgovarajuće čvrstoće i konstrukcije s obzirom na predviđenu uporabu pakovanja i na način da je onemogućen slučajni rad kondenzatora tijekom prijevoza. Velika robusna oprema koja sadrži kondenzatore može se prevoziti nezapakovana ili na paletama kada je osigurana jednaka zaštita kondenzatora opremom u koju su ugrađeni.

***NAPOMENA:** Bez obzira na odredbe ove posebne odredbe, asimetrični kondenzatori s niklom i ugljikom koji sadrže alkalne elektrolite klase 8 moraju se prevoziti kao UN 2795 BATERIJE, S TEKUĆIM ELEKTROLITOM, PUNJENE ALKALIMA, za skladištenje električne energije.*

373 Detektori neutronske zračenja koji sadrže netlačni plin borovog trifluorida smiju se prevoziti temeljem ovog navoda pod uvjetom da je udovoljeno sljedećim uvjetima:

(a) Svaki detektor radioaktivnosti mora udovoljavati sljedećim uvjetima.

- (i) Apsolutni tlak u svakom detektoru ne smije premašiti 105 kPa pri 20 °C;
- (ii) Količina plina ne smije premašiti 13 g po detektoru;
- (iii) Svaki detektor mora biti proizveden u sklopu registriranog programa osiguranja kakvoće;

***NAPOMENA:** Za ove potrebe može se koristiti ISO 9001.*

- (iv) Svaki detektor neutronske zračenja mora biti zavarene metalne s lemljenim spojevima između metalnih i keramičkih dijelova. Ovi detektori moraju imati minimalni tlak prsnuća od 1800 kPa, što mora biti dokazano kvalifikacijskim ispitivanjem tipa izradbe; i
 - (v) svaki detektor mora biti ispitan na standard nepropusnosti od 1×10^{-10} cm³/s prije punjenja.
- (b) Detektori radioaktivnosti koji se prevoze kao pojedinačne komponente moraju se prevoziti na sljedeći način:
- (i) Detektori se moraju pakirati u zapečaćenim plastičnim podstavama s dovoljno upijajućeg ili adsorbentnog materijala da upije ili adsorbira sadržaj plina;
 - (ii) Moraju se pakirati u čvrstu vanjsku ambalažu. Dovršeno pakovanje mora moći izdržati ispitivanje bacanjem s 1,8 m bez istjecanja sadržaja plina iz detektora;
 - (iii) Ukupna količina plina iz svih detektora po vanjskoj ambalaži ne smije premašiti 52 g.
- (c) Gotovi sustavi detekcije neutronske zračenja koji sadrže detektore koji udovoljavaju uvjetima pododlomka (a) moraju se prevoziti na sljedeći način:

- (i) Detektori se moraju nalaziti u čvrsto zapečaćeno vanjsko kućište;
- (ii) Kućište mora sadržavati dovoljno upijajućeg **ili adsorbentnog** materijala da upije **ili adsorbira** cjelokupni sadržaj plina;
- (iii) Gotovi sustavi moraju biti zapakirani u čvrstu vanjsku ambalažu koja može izdržati ispitivanje bacanjem s 1,8 m bez istjecanja osim ako sustav vanjskog kućišta osigurava jednaku zaštitu.

Ne primjenjuje se uputa za pakiranje P200 točke 4.1.4.1.

Prijevozni dokument mora sadržavati sljedeću izjavu “ **Transport u skladu** s posebnom odredbom 373”.

Detektori neutronske zračenja koji sadrže najviše 1 g borovog trifluorida, uključujući detektore sa zalemljenim staklenim spojevima, ne podliježu uvjetima ADR-a pod uvjetom da udovoljavaju zahtjevima iz pododlomka (a) i zapakirani su u skladu s pododlomkom (b). Sustavi detekcije radijacije koji sadrže takve detektore ne podliježu uvjetima ADR-a pod uvjetom da su zapakirani u skladu s pododlomkom (c).

374 *(Rezervirano).*

375 Ove tvari, kada se prevoze u jednodijelnoj ili kombiniranoj ambalaži, i sadrže neto količinu po jednodijelnoj ili unutarnjoj ambalaži od 5 l ili manje za tekućine ili imaju neto masu po jednodijelnoj ili unutarnjoj ambalaži od 5 kg ili manje za krute tvari, ne podliježu ostalim odredbama ADR-a pod uvjetom da pakovanja udovoljavaju općim odredbama iz točaka 4.1.1.1, 4.1.1.2 i 4.1.1.4 do 4.1.1.8.

376 Litijsko-ionski članci ili baterije i litijsko-metalni članci ili baterije za koje se utvrdi da su oštećeni ili neispravni na način da ne udovoljavaju tipu ispitanom u skladu s primjenjivim odredbama Priručnika za ispitivanja i kriterije moraju udovoljiti zahtjevima ove posebne odredbe.

Za potrebe ove posebne odredbe, takvi članci uključuju, ali nisu ograničeni na:

- članke ili baterije za koje se utvrdi da su neispravni iz sigurnosnih razloga;
- članke ili baterije iz kojih je sadržaj iscurio i ispražnjen;
- članke ili baterije čije stanje se ne može utvrditi prije prijevoza; ili
- članke ili baterije s fizičkim ili mehaničkim oštećenjima.

NAPOMENA: *Prilikom procjene oštećenja i ispravnosti baterija, u obzir je potrebno uzeti vrstu baterije i njeno prethodno korištenje i zlouporaba.*

Članci i baterije moraju se prevoziti u skladu s odredbama koje se primjenjuju na UN br. 3090., UN br. 3091., UN br. 3480. i UN br. 3481., osim posebne odredbe 230 i ako je drukčije određeno ovom posebnom odredbom.

Pakovanja na sebi moraju imati oznaku “OŠTEĆENE/NEISPRAVNE litijsko-ionske baterije” ili “OŠTEĆENE/NEISPRAVNE LITIJSKO-METALNE BATERIJE”, kako je primjenjivo.

Članci i baterije moraju biti zapakirani u skladu s uputama o pakiranju P908 točke 4.1.4.1 ili LP904 točke 4.1.4.3, kako je primjenjivo.

Članci i baterije podložni brzom razlaganju, opasnom reagiranju, proizvodnji plamena ili opasnom razvoju topline ili opasnom ispuštanju otrovnih, korozivnih ili zapaljivih plinova ili para u normalnim uvjetima prijevoza **ne smiju se prevoziti osim pod uvjetima koje je propisalo nadležno tijelo bilo koje ugovorne strane ADR-a koje također mogu priznati odobrenje koje je izdalo nadležno tijelo države koje nije**

ugovorna strana ADR-a pod uvjetom da je ovo odobrenje izdano u skladu s postupcima primjenjivim prema RID, ADR, ADN, IMDG kodeksu ili ICAO tehničkim uputama. U ovom se slučaju članci i baterije dodijeljuju prijevoznoj kategoriji 0.

- 377 Litijsko-ionski i litijsko-metalni članci i baterije te oprema koja sadrži takve članke i baterije, koji se prevoze radi odlaganja ili recikliranja, bilo da su zapakirani skupa s ili bez ne-litijских baterija, smiju se pakirati u skladu s uputom za pakiranje P909 točke 4.1.4.1.

Ovi članci i baterije ne podliježu uvjetima točke 2.2.9.1.7 (a) do (e).

Pakovanja na sebi moraju imati oznaku "LITIJSKE BATERIJE ZA ODLAGANJE" ili "LITIJSKE BATERIJE ZA RECIKLIRANJE".

Baterije za koje je utvrđeno da su oštećene ili neispravne moraju se prevoziti u skladu s posebnom odredbom 376 i moraju biti zapakirane u skladu s uputom za pakiranje P908 točke 4.1.4.1 ili LP904 točke 4.1.4.3, kako je primjenjivo.

- 378 Detektori radioaktivnog zračenja koji sadrže ovaj plin u jednokratnim posudama pod tlakom, koje ne udovoljavaju uvjetima poglavlja 6.2 i uputom za pakiranje P200 pododjeljka 4.1.4.1, mogu se prevoziti prema ovoj stavki pod uvjetom da:

- (a) radni tlak u svakoj posudi ne prelazi 50 bara;
- (b) obujam posude ne prelazi 12 litara;
- (c) svaka posuda ima minimalni tlak pucanja barem 3 puta veći od radnog tlaka kada je opremljena s uređajem za reguliranje tlaka, a barem 4 puta veći tlak kada nije opremljena s uređajem za reguliranje tlaka;
- (d) svaka posuda je proizvedena od materijala koji se neće razlomiti na komade prilikom pucanja;
- (e) svaki detektor je proizveden prema registriranom programu jamstva kvalitete;

NAPOMENA: ISO 9001 može se koristiti u ovu svrhu.

- (f) detektori se prevoze u snažnim vanjskim pakovanjima. Cijelo pakovanje moći će izdržati ispitivanje slobodnim padom s visine od 1.2 metra prije loma detektora ili pucanja vanjskog pakovanja. Oprema koja uključuje detektor mora biti zapakirana u snažno vanjsko pakovanje osim ako detektoru nije pružena istovjetna zaštita kao u opremi u kojoj je zatvorena; i
- (g) transportni dokument uključuje sljedeću izjavu: »Transport u skladu s posebnom odredbom 378«.

Detektori radioaktivnog zračenja, uključujući detektore u sustavu detekcije radioaktivnog zračenja, nisu podložni bilo kojim drugim uvjetima ADR-a ako detektori udovoljavaju navedenim uvjetima (a) do (f), a kapacitet detektora posuda ne premašuju 50 ml.

- 379 Bezvodni amonijak adsorbiran ili upijen u krutinu koja je sadržana u dozatorima amonijaka ili posudama namijenjenim da budu dio takvih sustava nije podložan drugim odredbama ADR-a ako se održavaju sljedeći uvjeti:

- (a) adsorpcija ili upijanje predstavlja sljedeća svojstva:
 - (i) tlak u posudi pri temperaturi od 20 °C je manji od 0.6 bar;
 - (ii) tlak u posudi pri temperaturi od 35 °C je manji od 1 bar;
 - (iii) tlak u posudi pri temperaturi od 85 °C je manji od 12 bar.
- (b) adsorbirajući ili upijajući materijal neće imati opasna svojstva navedena u klasama 1 do 8;
- (c) maksimalni sadržaj posuda bit će 10 kg amonijaka; i

(d) posude koje sadrže adsorbirani ili upijeni amonijak moraju udovoljavati sljedećim uvjetima:

- (i) posude će biti izrađene od materijala kompatibilnog s amonijakom kako je propisano u ISO 11114-1:2012;
- (ii) posude i njihova sredstva zatvaranja moraju biti hermetički zatvorene i u stanju zadržati nastali amonijak;
- (iii) svaka posuda mora izdržati tlak stvoren pri 85 °C sa širenjem obujma koje nije veće od 0,1 %;
- (iv) svaka posuda mora imati ugrađen uređaj koji omogućuje odvod plina bez silovitog pucanja jednom kada tlak poraste iznad 15 bar; i
- (v) svaka posuda mora izdržati tlak od 20 bara bez istjecanja kada se isključi uređaj za reguliranje tlaka.

Kada se prevoze u dozatorima amonijaka, posude moraju biti povezane s dozatorima na način na koji će sklop imati zajamčeno istu snagu kao i jedna posuda.

Svojstva mehaničke snage spomenuta u ovoj posebnoj odredbi moraju biti ispitana koristeći prototip posude i/ili dozatore ispunjene do nominalne nosivosti, povećanjem temperature dok se ne dosegne navedeni tlak.

Rezultat ispitivanja bit će zapisan, moći će ga se pratiti i bit će priopćen mjerodavnom tijelu prema zahtjevu.

380 *(Rezervirano)*

381 *(Rezervirano)*

382 Polimerna zrnca mogu biti izrađena od polistirena, poli (metil metakrilata) ili drugog polimernog materijala. Kada se prema ispitivanju U1 (Postupak ispitivanja za tvari sklone stvaranju zapaljivih para) dijela III., pododjeljka 38.4.4 Priručnika za ispitivanja i kriterije) može pokazati da ne nastaje nikakva zapaljiva para kao rezultat zapaljivog okruženja, proširiva polimerna zrnca ne moraju biti razvrstana pod ovim UN brojem. Ovo ispitivanje treba biti izvršeno samo kada se razmatra deklasifikacija tvari.

383 Loptice za stolni tenis proizvedene od celuloida nisu podložne ADR-u kada neto masa svake zasebne loptice za stolni tenis ne prelazi 3.0 g, a ukupna neto masa loptica za stolni tenis ne prelazi 500 g po pakovanju.

384 *(Rezervirano)*

385 Ovaj stavak primjenjuje se na vozila s motorom s unutarnjim izgaranjem pokretana zapaljivom tekućinom ili plinom ili gorivnim člankom.

Hibridna električna vozila pokretana i motorom s unutarnjim izgaranjem i baterijama s tekućim elektrolitom, natrijevim baterijama, litijsko-metalnim baterijama ili litijsko-ionskim baterijama, a koja se prevoze s ugrađenim baterijama moraju biti dodijeljena ovoj stavki. Vozila pokretana baterijama s tekućim elektrolitom, natrijevim baterijama, litijsko-metalnim baterijama ili litijsko-ionskim baterijama moraju biti dodijeljena stavki UN br. 3171 VOZILO POKRETANO BATERIJOM (vidi posebna odredba 240).

U svrhu ove posebne odredbe, vozila su samopogonjeni uređaji osmišljeni za prijevoz jedne ili više osoba ili tvari. Primjeri takvih vozila su automobili, motocikli, kamioni, lokomotive, skuteri, vozila ili motocikli s tri ili četiri kotača, traktorske kosilice, samopogonjena poljoprivredna ili građevinska oprema, čamci i letjelice.

Opasne tvari poput baterija, zračnih jastuka, aparata za gašenje požara, akumulatora stlačenog plina, sigurnosnih uređaja i drugih sastavnih dijelova vozila koji su nužni za rad vozila ili sigurnost rukovatelja ili putnika, moraju biti sigurno ugrađene u vozilo i nisu inače podložne ADR-u. Međutim, litijske baterije moraju udovoljavati uvjetima pododjeljak 2.2.9.1.7, osim ako nije drugačije predviđeno u posebnoj odredbi 667.

386 Kada su tvari stabilizirane kontrolom temperature, primjenjuju se odredbe pododjeljka 2.2.41.1.17, posebna odredba V8 poglavlja 7.2, posebna odredba S4 poglavlja 8.5 i uvjeti poglavlja 9.6. Kada se koristi kemijski stabilizator, osoba koja daje pakovanje, IBC ili cisternu za prijevoz mora osigurati da je razina stabilizacije dovoljna da spriječi tvar u pakovanju, IBC-u ili cisterni od opasne polimerizacije pri visokoj prosječnoj temperaturi od 50 °C, ili u slučaju prijenosne cisterne, 45 °C. Tamo gdje kemijska stabilizacija postane neučinkovita pri niskim temperaturama unutar očekivanog vremena prijevoza, zahtjeva se kontrola temperature. Pri donošenju ove odluke, čimbenici koje se treba uzeti u obzir uključuju, ali nisu ograničeni na obujam i geometriju pakovanja, IBC-a ili cisterne te učinku bilo koje prisutne izolacije, temperaturi tvari koja se daje za prijevoz, trajanje putovanja i uvjetima temperature okoliša koji se obično susreću tijekom putovanja (uzimajući u obzir i godišnje doba), učinkovitost i druga svojstva primijenjenog stabilizatora, odgovarajuće radne kontrole utvrđene pravilom (npr. uvjeti za zaštitu od izvora topline, uključujući drugi teret koji se prevozi pri temperaturi iznad one u okolišu) i bilo koje druge značajne čimbenike.

387-499 *(Rezervirano)*

500 *(Izbrisano)*

501 Za naftalen, rastaljeni, vidi UN br. 2304.

502 UN br. 2006 plastika, na bazi nitroceluloze, samozagrijavajuća, n.d.n., i 2002 celuloidni otpad, tvari su klase 4.2.

503 Za fosfor, bijeli, rastaljeni, vidi UN br. 2447.

504 UN br. 1847 kalijev sulfid, hidrirani najmanje sa 30 % vode od kristalizacije, UN br. 1849 natrijev sulfid, hidriran najmanje sa 30 % vode od kristalizacije i UN br. 2949 natrijev hidrosulfid najmanje sa 25 % vode od kristalizacije, tvari su klase 8.

505 UN br. 2004 magnezijev diamid, tvar je klase 4.2.

506 Zemnoalkalijski metali i slitine zemnoalkalijskih metala u pirofornomu obliku, tvari su klase 4.2.

UN br. 1869 magnezij ili slitine magnezija koji sadrže iznad 50 % magnezija, kao kuglice, strugotine ili trake, tvari su klase 4.1.

507 UN br. 3048 pesticidi s aluminijevim fosfidom, s dodatcima koji sprječavaju emisiju otrovnih zapaljivih plinova, tvari su klase 6.1.

508 UN br. 1871 titanijev hidrid i UN br. 1437 cirkonijev hidrid tvari su klase 4.1. UN br. 2870 aluminijev borohidrid, tvar je klase 4.2.

509 UN br. 1908 otopina klorita, tvar je klase 8.

510 UN br. 1755 otopina kromove kiseline, tvar je klase 8.

- 511 UN br. 1625 živin nitrat, UN br. 1627 živin nitrat i UN br. 2727 talijev nitrat tvari su klase 6.1. Torijev nitrat, kruti, otopina uranijeva nitrata heksahidrata i uranijev nitrat, kruti, tvari su klase 7.
- 512 UN br. 1730 antimonov pentaklorid, tekući, UN br. 1731 otopina antimonova pentaklorida, UN br. 1732 antimonov pentafluorid i UN br. 1733 antimonov triklorid tvari su klase 8.
- 513 UN br. 0224 barijev azid, suhi ili močeni - manje od 50 % masenoga udjela vode, tvar je klase 1. UN br. 1571 barijev azid, močen s najmanje 50 % masenoga udjela vode, tvar je klase 4.1. UN br. 1854 slitine barija, piroforne, tvari su klase 4.2. UN br. 1445 barijev klorat, krut, UN br. 1446 barijev nitrat, UN br. 1447 barijev perklorat, krut, UN br. 1448 barijev permanganat, UN br. 1449 barijev peroksid, UN br. 2719 barijev bromat, UN br. 2741 barijev hipoklorit s više od 22 % upotrebljivoga klora, UN br. 3405 barijev klorat, otopina, i UN br. 3406 barijev perklorat, otopina, tvari su klase 5.1. UN br. 1565 barijev cijanid i UN br. 1884 barijev oksid, tvari su klase 6.1.
- 514 UN br. 2464 berilijev nitrat, tvar je klase 5.1.
- 515 UN br. 1581 smjesa kloropikrina i metil bromida i UN br. 1582 smjesa kloropikrina i metil klorida, tvari su klase 2.
- 516 UN br. 1912 smjesa metil klorida i metilen klorida, tvar je klase 2.
- 517 UN br. 1690 natrijev fluorid, krut, UN br. 1812 kalijev fluorid, krut, UN br. 2505 amonijev fluorid, UN br. 2674 natrijev fluorosilikat, UN br. 2856 fluorosilikati, n.d.n., UN br. 3415 natrijev fluorid, otopina, i UN br. 3422 kalijev fluorid, otopina, tvari su klase 6.1.
- 518 UN br. 1463 kromov trioksid, bezvodni (kromova kiselina, kruta), tvar je klase 5.1.
- 519 UN br. 1048 vodikov bromid, bezvodni, tvar je klase 2.

- 520 UN br. 1050 vodikov klorid, bezvodni, tvar je klase 2.
- 521 Kruti kloriti i hipokloriti, tvari su klase 5.1.
- 522 UN br. 1873 vodena otopina iznad 50 % perklorne kiseline, ali nikako ispod 72 % masenoga udjela čiste kiseline, tvari su klase 5.1. Otopine perklorne kiseline koje sadrže iznad 72 % masenoga udjela čiste kiseline ili smjese perklorne kiseline s bilo kojom tekućinom osim vode, ne smiju biti prihvaćeni za prijevoz.
- 523 UN br. 1382 bezvodni kalijev sulfid i UN br. 1385 bezvodni natrijev sulfid i njihovi hidrati s manje od 30 % vode od kristalizacije, i UN br. 2318 natrijev hidrosulfid s manje od 25 % vode od kristalizacije, tvari su klase 4.2.
- 524 UN br. 2858 dovršeni predmeti od cirkonija debljine 18 □m ili više, tvari su klase 4.1.
- 525 Otopine anorganskih cijanida s ukupnim udjelom cijanidnoga iona iznad 30 % moraju biti razvrstani u pakirnu skupinu I, otopine s ukupnim udjelom cijanidnoga iona iznad 3 % i nikako iznad 30 % u pakirnu skupinu II i otopine s udjelom cijanidnoga iona iznad 0,3 % i nikako iznad 3 % u pakirnu skupinu III.
- 526 UN br. 2000 celuloid, dodijeljen je klasi 4.1.
- 528 UN br. 1353 vlakna ili tkanine impregnirane slabo nitriranom celulozom, nesamozagrijavajuće, tvari su klase 4.1.
- 529 UN br. 0135 živin fulminat, moćeni, najmanje sa 20 % masenoga udjela vode ili smjese alkohola, tvar je klase 1. **Živin klorid (kalomel) je tvar klase 6.1 (UN br. 2025).**
- 530 UN br. 3293 hidrazin, vodena otopina najviše sa 37 % masenoga udjela hidrazina, tvar je klase 6.1.
- 531 Smjese, plamišta ispod 23 °C i koje sadrže iznad 55 % nitroceluloze, bez obzira na udio dušika, ili koje sadrže najviše 55 % nitroceluloze s udjelom dušika iznad 12,6 % (udjela suhe mase), tvari su klase 1 (vidi UN brojeve 0340 ili 0342), ili klase 4.1 **(UN br. 2555,2556 ili 2557).**
- 532 UN br. 2672 amonijeva otopina koja sadrži najmanje 10 , ali nikako iznad 35 % amonijaka, tvar je klase 8.
- 533 UN br. 1198 otopine formaldehida, zapaljive, tvari su klase 3. Otopine formaldehida, nezapaljive, s manje od 25 % formaldehida, ne podliježu uvjetima ADR-a.
- 534 Benzin, u nekim klimatskim uvjetima, može imati tlak para na 50°C koji je iznad 110 kPa (1.10 bar), ali koji nije iznad 150 kPa (1.50 bar), te ga i dalje treba smatrati tvari koja ima tlak para na 50°C koji nije iznad 110 kPa (1.10 bar).
- 535 UN br. 1469 olovni nitrat, UN br. 1470 olovni perklorat, kruti, i UN br. 3408 olovni perklorat, otopina, tvari su klase 5.1.
- 536 Za naftalen, kruti, vidi UN br. 1334.
- 537 UN br. 2869 smjesa titanijeva triklorida, nepirofornoga, tvar je klase 8.
- 538 Za sumpor (u krutom stanju), vidi UN br. 1350.

- 539 Otopine izocijanata, čije je plamište najmanje 23°C, tvari su klase 6.1.
- 540 UN br. 1326 prah hafnija, močeni, UN br. 1352 prah titana, močeni, ili UN br. 1358 prah cirkonija, močen, najmanje sa 25 % vode, tvari su klase 4.1.
- 541 Smjese nitroceluloze s udjelom vode, udjelom alkohola ili udjelom plastifikatora nižim od navedenih graničnih količina, tvari su klase 1.
- 542 Talk koji sadrži tremolit i/ili aktinolit, obuhvaćen je ovim navodom.
- 543 UN br. 1005 amonijak, bezvodni, UN br. 3318 otopina amonijaka iznad 50 % amonijaka i UN br. 2073 otopina amonijaka, iznad 35 %, ali nikako iznad 50 % amonijaka, tvari su klase 2. Otopine amonijaka najviše sa 10 % amonijaka, ne podliježu uvjetima ADR-a.
- 544 UN br. 1032 dimetilamin, bezvodni, UN br. 1036 etilamin, UN br. 1061 metilamin, bezvodni, i UN br. 1083 trimetilamin, bezvodni, tvari su klase 2.
- 545 UN br. 0401 dipikril sulfid, močeni, manje od 10 % masenoga udjela vode, tvar je klase 1.
- 546 UN br. 2009 cirkonij, suhi, dovršene ploče, traka ili namotana žica, debljine manje od 18 µm, tvar je klase 4.2. Cirkonij, suhi, dovršene ploče, traka ili namotana žica, debljine 254 µm ili više, ne podliježe uvjetima ADR-a.
- 547 UN br. 2210 maneb ili UN br. 2210 pripravci od maneba u samozagrijavajućemu obliku, tvari su klase 4.2.
- 548 Klorosilani koji u dodiru s vodom ispuštaju zapaljive plinove, tvari su klase 4.3.
- 549 Klorosilani koji imaju plamište od manje od 23 stupnja Celzijeva i koji u dodiru s vodom ne ispuštaju zapaljive plinove, tvari su klase 3. Klorosilani koji imaju plamište jednako ili više od 23 stupnja Celzijeva i koji u dodiru s vodom ne ispuštaju zapaljive plinove, tvari su klase 8.
- 550 UN br. 1333 cerij u pločama, šipkama ili ingotima tvar je klase 4.1.
- 551 Otopine ovih izocijanata s plamištem ispod 23°C, tvari su klase 3.
- 552 Metali i metalne slitine u praškastome ili drugom zapaljivome obliku, sklone samozagaranju, tvari su klase 4.2. Metali i metalne slitine u praškastome ili drugom zapaljivome obliku koji u dodiru s vodom ispuštaju zapaljive plinove, tvari su klase 4.3.
- 553 Smjesa vodikova peroksida i peroksiotene kiseline ne smije se za laboratorijskoga ispitivanja (vidi *Priručnik za ispitivanje i kriterije*, dio II, odjeljak 20), detonirati u šupljikavu stanju, ne sagorjeva, niti pokazuje bilo kakve promjene ili bilo kakvu eksplozivnu snagu kad se zagrijava u zatvorenomu prostoru. Pripravak mora biti termostabilan (temperatura samoubrzavajućega raspadanja od 60°C ili više za ambalažu od 50 kg), a za desenzitizaciju mora se koristiti tekućina kompatibilna s peroksiotonom kiselinom. Pripravci koji ne ispunjavaju ove kriterije, treba smatrati tvarima klase 5.2 (*Priručnik za ispitivanje i kriterije*, dio II, navod 20.4.3(g)).

- 554 Metalni hidridi koji u dodiru s vodom ispuštaju zapaljive plinove, tvari su klase 4.3. UN br. 2870 aluminijev borohidrid ili UN br. 2870 aluminijev borohidrid u uređajima, tvar je klase 4.2.
- 555 Prah i prašak metala u obliku u kojemu ne izgaraju spontano, neotrovni, koji unatoč tomu u dodiru s vodom ispuštaju zapaljive plinove, tvari su klase 4.3.
- 556 Organometalni spojevi i njihove otopine koji se spontano pale, tvari su klase 4.2. Zapaljive otopine s organometalnim spojevima u koncentracijama koje u dodiru s vodom ne ispuštaju zapaljive plinove u opasnim količinama, niti se spontano pale, tvari su klase 3.
- 557 Prah i prašak metala u pirofornomu obliku, tvari su klase 4.2.
- 558 Metali i metalne slitine u pirofornomu obliku, tvari su klase 4.2. Metali i metalne slitine koji u dodiru s vodom ne ispuštaju zapaljive plinove i koji nisu pirofori ili samozagrijavajući, ali koji su lako zapaljivi, tvari su klase 4.1.
- 559 *(Izbrisano)*
- 560 Tekućina povišene temperature, n.d.n. na ili iznad 100 °C (uključujući rastaljene metale i rastaljene soli) te, za tvar s plamištem, na temperaturi ispod njezina plamišta, tvar klase 9 (UN br. 3257).
- 561 Kloroformati s prevladavajuće korozivnim svojstvima, tvari su klase 8.
- 562 Organometalni spojevi koji spontano izgaraju, tvari su klase 4.2. Organometalni spojevi koji reagiraju s vodom, zapaljivi, tvari su klase 4.3.
- 563 UN br. 1905, selenova kiselina, tvar je klase 8.
- 564 UN br. 2443, vanadijev oksitriklorid, UN br. 2444 vanadijev tetraklorid i UN br. 2475 vanadijev triklorid, tvari su klase 8.
- 565 Nespecificirani otpad koji je rezultat medicinskoga/veterinarskoga liječenja ljudi/životinja ili biološkoga istraživanja, i za koji nije vjerojatno da sadrži tvari klase 6.2., moraju biti razvrstani pod ovim navodom. Dekontaminirani klinički otpad ili otpad koji je rezultat biološkoga istraživanja, a koji je prethodno sadržavao infektivne tvari, nije podložan uvjetima za klasu 6.2.
- 566 UN br. 2030, hidrazin vodena otopina, iznad 37 % masenoga udjela hidrazina, tvar je klase 8.
- 567 Smjese koji sadrže iznad 21 % volumenskoga postotka kisika, moraju biti razvrstane kao oksidacijske.
- 568 Barijev azid s udjelom vode nižim od navedene granične količine, tvar je klase 1, UN br. 0224.
- 569-579 *(Rezervirano)*
- 580 *(Izbrisano)*

581 Ovaj stavak pokriva smjese propadiena s 1 do 4 % metilacetilena, kao i sljedećih smjesa:

Smjesa	Sadržaj, % po obujmu			Dopušteni tehnički naziv u svrhu pododjeljka 5.4.1.1
	Metilaceten i propadien, ne više od	Propan i propilen, ne više od	C4-zasićeni ugljikovodici ne manje od	
P1	63	24	14	»Smjesa P1«
P2	48	50	5	»Smjesa P2«

582 Ovaj navod obuhvaća, između ostalog, smjese plinova označene slovom R ..., koje imaju sljedeće karakteristike:

Smjesa	Maksimalni tlak para pri 70 °C (MPa)	Minimalna gustoća pri 50 °C (kg/l)	Dozvoljeni tehnički naziv za potrebe točke 5.4.1.1
F1	1,3	1,30	“Smjesa F1”
F2	1,9	1,21	“Smjesa F2”
F3	3,0	1,09	“Smjesa F3”

NAPOMENA 1: Triklorofluorometan (rashladno sredstvo R 11), 1,1,2-trikloro-1,2,2-trifluoroetan (rashladno sredstvo R 113), 1,1,1-trikloro-2,2,2-trifluoroetan (rashladno sredstvo R 113a), 1-kloro-1,2,2-trifluoroetan (rashladno sredstvo R 133) i 1-kloro-1,1,2-trifluoroetan (rashladno sredstvo R 133b) nosu tvari klase 2. Mogu, međutim, sudjelovati u sastavu smjesa F1 do F3.

NAPOMENA 2: Referentne gustoće odgovaraju gustoćama diklorofluorometana (1.30 kg/l), diklorodifluorometana (1.21 kg/l) i klorodifluorometana (1.09 kg/l).

583 Ovaj navod obuhvaća, između ostalog, smjese plinova sa sljedećim karakteristikama:

Smjesa	Maksimalni tlak para pri 70 °C (MPa)	Minimalna gustoća pri 50 °C (kg/l)	Dozvoljeni tehnički naziv ^a za potrebe točke 5.4.1.1
A	1,1	0,525	“Smjesa A” ili “Butan”
A01	1,6	0,516	“Smjesa A01” ili “Butan”
A02	1,6	0,505	“Smjesa A02” ili “Butan”
A0	1,6	0,495	“Smjesa A0” ili “Butan”
A1	2,1	0,485	“Smjesa A1”
B1	2,6	0,474	“Smjesa B1”
B2	2,6	0,463	“Smjesa B2”
B	2,6	0,450	“Smjesa B”
C	3,1	0,440	“Smjesa C” ili “Propan”

^a Za prijevoz u cisternama, trgovački nazivi “Butan” ili “Propan” smiju se koristiti samo kao dopuna.

584 Ovaj plin ne podliježe uvjetima ADR-a:

- kad je u plinovitom stanju;
- kad ne sadrži iznad 0,5 % zraka;
- kad je u metalnoj kapsuli (cisterne, patrone za pjenušanje), bez nepravilnosti koje mogu utjecati na njegovu snagu;

- kad je osigurana nepropustnost ventila uloška;
- kad kapsula ne sadrži iznad 25 g ovoga plina;
- kad kapsula ne sadrži iznad 0,75 g ovoga plina po cm³ svojeg obujma.

585 *(Izbrisano)*

586 Prašci hafnija, titanija i cirkonija moraju sadržavati vidljivi višak vode. Prašci hafnija, titanija i cirkonija, močeni, mehanički proizvedeni, veličine čestica od 53 µm i više, ili kemijski proizvedeni, veličine čestica od 840 µm i veće, ne podliježu uvjetima ADR-a.

587 Barijev stearat i barijev titanat, ne podliježu uvjetima ADR-a.

588 Kruti hidrirani oblici aluminijska bromida i aluminijska klorida, ne podliježu uvjetima ADR-a.

589 *(Izbrisano)*

590 Heksahidrat feri klorida, ne podliježe uvjetima ADR-a.

591 Olovni sulfat najviše sa 3 % slobodne kiseline, ne podliježe uvjetima ADR-a.

592 Neočišćena prazna ambalaža (uključujući prazne IBC i velike ambalaže), prazna vozila cisterne, prazne izgradne cisterne, prazne prenosive cisterne, prazne kontejnere cisterne i prazne male kontejnere u kojima se nalazila ova tvar, ne podliježu uvjetima ADR-a.

593 Plin, namijenjen hlađenju npr. medicinskih ili bioloških primjeraka, ako je u posudama za spremanje s dvostrukim stijenkama koje su u skladu s odredbama uputa za pakovanje P203, odlomak (6) za otvorene kriogenske posude pod točkom 4.1.4.1, ne podliježe uvjetima ADR-a, osim ako nije drugačije navedeno u 5.5.3.

594 Sljedeći predmeti, proizvedeni i punjeni prema propisima države u kojima su proizvedeni, ne podliježu uvjetima ADR-a:

(a) UN br. 1044 aparati za gašenje požara sa zaštitom od nehotičnoga pražnjenja kada:

- su pakirani u čvrstu vanjsku ambalažu; ili
- su to veliki vatrogasni aparati koji udovoljavaju posebnim pakirnim zahtjevima PP91 pakirne upute P003 u 4.1.4.1;

(b) UN br. 3164 predmeti, tlačni pneumatski ili hidraulični, projektirani da izdrže naprezanja veća od unutarnjega tlaka plina pomoću prijenosa sile, unutarnje čvrstoće ili konstrukcije kada su pakirani u čvrstu vanjsku ambalažu.

596 Pigmenti kadmija, kao što su kadmijevi sulfidi, kadmijevi sulfoselenidi i kadmijeve soli viših masnih kiselina (npr. kadmijev stearat), ne podliježu uvjetima ADR-a.

597 Otopine octene kiseline najviše sa 10 % masenoga udjela čiste kiseline, ne podliježu uvjetima ADR-a.

598 Sljedeće ne podliježe uvjetima ADR-a:

(a) Nove akumulatorske baterije:

- kad su osigurane tako da ne mogu skliznuti, ispasti ili se oštetiti;
- kad imaju uređaj za nošenje, osim ako nisu prikladno složene na hrpu, npr. na paletama;
- kad izvana nema opasnih tragova alkala ili kiselina;
- kad su zaštićene od kratkoga spoja.

(b) Iskorištene akumulatorske baterije:

- kad njihovo kućište nije oštećeno;
- kad su osigurane tako da ne mogu curiti, skliznuti, ispasti ili se oštetiti, npr. slaganjem na palete;
- kad s vanjske strane kućišta nema opasnih tragova alkala ili kiselina;
- kad su zaštićene od kratkoga spoja.

"Iskorištene akumulatorske baterije", znači akumulatorske baterije koje se prevoze na recikliranje na kraju njihovoga uobičajenog životnoga vijeka.

599 *(Izbrisano)*

600 Vanadijev pentoksid, rastaljen i stvrdnut, ne podliježe uvjetima ADR-a.

601 Farmaceutski proizvodi spremni za uporabu, koji su tvari proizvedene i pakirane u ambalažu koja je po svojem tipu namijenjena maloprodaji ili distribuciji za osobnu ili kućnu upotrebu, ne podliježu uvjetima ADR-a.

602 Fosforni sulfidi koji nisu oslobođeni žutoga i bijeloga fosfora, ne smiju biti prihvaćeni za prijevoz.

603 Bezvodni vodikov cijanid koji ne odgovara opisu za UN br. 1051 ili UN br. 1614, ne smije biti prihvaćen za prijevoz. Vodikov cijanid (cijanovodična kiselina), koji sadrži manje od 3 % vode stabilan je - ako pH-vrijednost iznosi $2,5 \pm 0,5$ a, tekućina je bistra i bezbojna.

604 *(Izbrisano)*

605 *(Izbrisano)*

606 *(Izbrisano)*

607 Smjese kalijeva nitrata i natrijeva nitrita s amonijevom soli, ne smiju biti prihvaćeni za prijevoz.

608 *(Izbrisano)*

609 Tetranitrometan, koji nije oslobođen od gorivih nečistoća, ne smije biti prihvaćen za prijevoz.

610 Prijevoz ove tvari, kad ona sadrži više od 45 % vodikova cijanida, zabranjen je.

- 611 Amonijev nitrat koji sadrže iznad 0,2 % gorive tvari (uključujući svaku organsku tvar koja se računa kao ugljik), ne smije biti prihvaćen za prijevoz, osim ako nije sastavni dio tvari ili predmeta klase 1.
- 612 *(Rezervirano)*
- 613 Otopina klorne kiseline koja sadrži iznad 10 % klorne kiseline i smjese klorne kiseline s bilo kojom tekućinom, osim s vodom, ne smije biti prihvaćena za prijevoz.
- 614 2,3,7,8-tetraklorodibenzo-p-dioksin (TCDD), u koncentracijama koje se smatraju vrlo otrovnima prema kriterijima u 2.2.61.1, ne smije biti prihvaćen za prijevoz.
- 615 *(Rezervirano)*
- 616 Tvari koje sadrže iznad 40 % tekućih dušikovih estera, moraju proći ispitivanje prokapavanja navedeno u 2.3.1.
- 617 Uz vrstu eksploziva, komercijalni naziv određenoga eksploziva mora biti označen na ambalaži.
- 618 U posudama koje sadrže 1,2-butadien, koncentracija kisika u plinovitoj fazi, ne smije prelaziti 50 ml/m³.
- 619-622 *(Rezervirano)*
- 623 UN br. 1829 sumporni trioksid, mora biti inhibiran. Sumporni trioksid, čistoće 99,95 % ili više, može se prevoziti bez inhibitora u cisternama, pod uvjetom da se njegova temperatura održava na ili iznad 32,5 °C. Za prijevoz ove tvari, bez inhibitora u cisternama na najnižoj temperaturi od 32,5 °C, u prijevoznoj ispravi mora biti specifikacija "**Prijevoz pod najnižom temperaturom predmeta od 32,5 °C**".
- 625 Pakovanje koja sadrži ove predmete, mora biti jasno označeno kako slijedi:
"**UN 1950 AEROSOLI**"
- 626-627 *(Rezervirano)*
- 632 Smatra se da je samozapaljivo (piroforno).
- 633 Pakovanje i mali kontejneri, u kojima se nalazi ova tvar, mora nositi sljedeće **obilježje**: "**Držati daleko od svakoga izvora paljenja.**" **Obilježje** mora biti na službenome jeziku države otpremnice te, ako taj jezik nije engleski, francuski ili njemački jezik, na engleskome, francuskome ili njemačkome jeziku, osim ako nije drukčije određeno sporazumom između država koje sudjeluju u prijevozu.
- 634 *(Izbrisano)*
- 635 Pakovanje koje sadrži te predmete, ne moraju imati listicu opasnosti u skladu s oblikom br. 9, osim ako predmet nije u potpunosti omotan u ambalažu, sanduke ili na neki drugi način, što sprječava da se predmet može odmah prepoznati.
- 636 (a) ćelije sadržane u opremi ne smiju imati mogućnost pražnjenja tijekom prijevoza do te mjere da u otvorenom strujnom krugu voltaža ne padne manje od 2 volta ili dvije trećine voltaže neispražnjene ćelije, što god je niže.

(b) do posrednog postrojenja za obradu:

– litijski članci i baterije ukupne bruto mase od najviše 500 g svaki ili litijsko-ionski članci snage od najviše 20 Wh, litijsko-ionske baterije snage od najviše 100 Wh, litijsko-metalni članci sa sadržajem litija od najviše 1 g i litijsko-metalne baterije s ukupnim sadržajem litija od najviše 2 g, bez obzira jesu li sadržani u opremi, prikupljeni i predani na prijevoz zbog odlaganja ili recikliranja; kao i

- litijski članci i baterije sadržane u opremi iz privatnih kućanstava, prikupljeni i predani na prijevoz zbog smanjenja zagađenosti, rastavljanja, recikliranja ili odlaganja;

NAPOMENA: »Oprema iz privatnih kućanstava«, je oprema koja dolazi iz privatnih kućanstava i oprema koja dolazi iz komercijalnih, industrijskih, institucionalnih i drugih izvora koja je, zbog svoje prirode i količine, slična onoj iz privatnih kućanstava. U svakom slučaju, oprema koju će vjerojatno koristiti i privatna kućanstva i korisnici koji nisu privatna kućanstva mora se, u svakom slučaju, smatrati opremom iz privatnih kućanstava.

ne podliježu drugim odredbama ADR-a, uključujući posebnu odredbu 376 i stavak 2.2.9.1.7, ako udovoljavaju sljedećim uvjetima:«.

(i) Ako se primjenjuju odredbe pakirne upute P909 odlomka 4.1.4.1 osim dodatnih uvjeta 1 i 2;

(ii) Ako postoji sustav osiguranja kakvoće kojim je osigurano da ukupna količina litijskih članaka ili baterija po prijevoznj jedinici ne prelazi 333 kg;

NAPOMENA: Ukupna količina litijskih članaka i baterija u smjesi može se procijeniti statističkom metodom koja je dio sustava osiguranja kakvoće. Preslika evidencije osiguranja kakvoće mora se dostaviti nadležnom tijelu na zahtjev.

(iii) Pakovanje mora imati oznaku “LITIJSKE BATERIJE ZA ODLAGANJE” ili “LITIJSKE BATERIJE ZA RECIKLIRANJE”, prema potrebi.

Ako se oprema koja sadrži litijske članke ili baterije prevozi nezapakirana ili na paletama u skladu s uputom za pakiranje P909 (3) stavka 4.1.4.1, ovo se obilježje može prema potrebi pričvrstiti na vanjsku površinu vozila ili kontejnera.«.

637 Genetski modificirani mikroorganizmi i genetski modificirani organizmi su oni koji nisu opasni za ljude i životinje, ali koji bi mogli izmijeniti životinjske, biljne, mikrobiološke tvari i ekosustave na način na koji se to ne bi moglo dogoditi prirodnim putem. Genetski modificirani mikroorganizmi i genetski modificirani organizmi nisu predmetom ADR-a ako je to odobreno od strane nadležnog tijela države polaska, tranzita ili odredišta³.

Živi kralježnjaci i beskralježnjaci ne smiju se koristiti za prijevoz ovih tvari koje su razvrstane pod ovim UN brojem, osim ako tvar nije moguće prenositi na neki drugi način.

Za prijevoz lako pokvarljivih tvari pod ovim UN brojem moraju se navesti odgovarajuće informacije, npr.: "**Hladiti na +2 q /+4 °C**" ili "**Nositi u smrznutom stanju**" ili "**Ne smrzavati**".

638 Tvari koje se odnose na samozapaljive tvari (vidi 2.2.41.1.19).

639 Vidi 2.2.2.3, klasifikacijska oznaka 2F, UN br. 1965, Napomena 2.

640 Fizička i tehnička svojstva koja su navedena u stupcu (2) tablice A poglavlja 3.2 određuju različite kôdove cisterni za prijevoz tvari iste pakirne skupine u ADR cisternama.

Da se utvrde fizička i tehnička svojstva predmeta koji se prevozi u cisterni, pojedinostima koje je potrebno navesti u prijevoznjoj ispravi, mora se dodati sljedeće - samo u slučaju prijevoza u ADR cisternama:

"Posebna odredba 640X", gdje je "X" primjenjivo veliko slovo koje je iza pozivanja na posebnu odredbu 640 u stupcu (6) tablice A poglavlja 3.2.

Međutim, ove pojedinosti nisu potrebne u slučaju prijevoza u vrsti cisterne koji, za tvari određene skupine ambalaže određenoga UN broja, ispunjavaju barem najstrože uvjete.

³ Vidi posebno Dio C Direktive 90/220/EEZ (Službeni list Europskih zajednica, br. L 117 od 8. svibnja 1990., str. 18-20), u kojemu su utvrđeni postupci za izdavanje odobrenja za Europsku zajednicu.

- 642 Osim onako kako je odobreno prema 1.1.4.2, ovaj navod Pravilnika o oblicima UN-a ne smije se koristiti za prijevoz otopina mineralnoga gnojiva obrađenih slobodnim amonijakom.
- 643 Asfaltna smjesa kamena ili agregata, ne podliježe uvjetima za klasu 9.
- 644 Tvar je prihvaćena za prijevoz pod uvjetom:
- da je pH između 5 i 7 izmjeren u vodenoj otopini od 10 % tvari koja se prevozi;
 - da otopina ne sadrži iznad 0,2 % gorivoga materijal ili spojeva klora u količinama u kojima razina klora prelazi 0,02 %.
- 645 Klasifikacijska oznaka navedena u stupcu (3b) tablice 3.2 mora biti korištena samo s odobrenjem nadležnog tijela ugovorne strane ADR iz koje počinje prijevoz. Odobrenje se izdaje pismenim putem kao potvrda o odobrenju klasifikacije (vidi pododjeljak 5.4.1.2.1 (g)) i dobiva jedinstvenu referentnu oznaku. Kada je navedena podskupina u skladu s zahtjevima u 2.2.1.1.7.2, nadležno tijelo može odrediti stalnu klasifikaciju određenu na osnovu podataka Ispitivanja Serije 6 Uputa ispitivanja i kriterija, dio I, poglavlje 16.
- 646 Ugljik dobiven procesom aktiviranja pare, ne podliježe uvjetima ADR-a.
- 647 Prijevoz octa i octene kiseline kao hrane najviše sa 25 % masenoga udjela čiste kiseline, podliježe samo u sljedećim uvjetima:
- (a) Ambalaža, uključujući IBC i velika ambalaža, i cisterne moraju biti proizvedeni od nehrđajućega čelika ili plastičnoga materijala koji je trajno otporan na koroziju od octa/octene kiseline kao hrane.
 - (b) Ambalaža, uključujući IBC i velika ambalaža, i cisterne moraju proći vizualni pregled vlasnika najmanje jednom u godini. Rezultati pregleda moraju biti zabilježeni, a zapisnik mora biti pohranjen najmanje jednu godinu. Oštećena ambalaža, uključujući IBC za rasutu robu, velike ambalaže i cisterne ne smiju se puniti.
 - (c) Ambalaža, uključujući IBC, velika ambalaža i cisterne moraju se puniti tako da se tvari ne proljevaju niti prijanjaju uz vanjsku površinu.
 - (d) Brtve i čepovi moraju biti otporni na ocat/octenu kiselinu kao hranu. Ambalaža, uključujući IBC i velika ambalaža, i cisterne moraju se hermetički zabrtviti pri pakiranju ili punjenju tako da u uobičajenim uvjetima prijevoza ne dolazi do curenja.
 - (e) Ambalaža kombinirana s unutarnjom ambalažom od stakla ili plastike (vidi upute za pakovanje P001 u 4.1.4.1), koja ispunjava opće uvjete za pakovanje i točaka 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4, 4.1.1.5, 4.1.1.6, 4.1.1.7 i 4.1.1.8, može se koristiti.

Ostale odredbe ADR-a, ne primjenjuju se.

- 648 Predmeti koji su impregnirani ovim pesticidom, kao što su ploče od drvenih vlakana, papirnate trake, kuglice od vate, ploče od plastičnoga materijala, u hermetički zatvorenim pakovanjima, ne podliježu odredbama ADR-a.
- 649 *(Izbrisano)*
- 650 Otpad koji se sastoji od ostataka ambalaže, stvrdnutih ostataka i tekućih ostataka boje može se prevoziti pod uvjetima za pakirnu skupinu II. Uz odredbe za pakirnu skupinu II UN br. 1263, otpad se može pakirati i prevoziti, kako slijedi:
- (a) otpad može biti pakiran u skladu s uputom za pakovanje P002 pod točkom 4.1.4.1 ili uputom za pakovanje IBC06 pod točkom 4.1.4.2;
 - (b) otpad se može pakirati u prilagodljivim IBC tip 13H3, 13H4 i 13H5 u zaštitnoj ambalaži s punim stijenkama;
 - (c) ispitivanje ambalaže i IBC, kako je navedeno u (a) ili (b), može se obavljati u skladu s uvjetima u poglavlju 6.1 ili 6.5, ovisno o slučaju, kad je riječ o krutim tvarima, na razini svojstava pakirne skupine II.

Ispitivanja se obavljaju na ambalaži i IBC koji su napunjeni reprezentativnim uzorkom otpada pripremljenim za prijevoz;
 - (d) dozvoljen je prijevoz u rasutomu stanju u vozilima s ceradom, zatvorenim kontejnerima ili velikim kontejnerima s ceradom, svi s punim stijenkama. Karoserija vozila ili kontejnera mora biti otporna na curenje ili se mora učiniti otpornom na curenje, na primjer odgovarajućom i dostatno čvrstom unutarnjom oblogom;
 - (e) ako se otpad prevozi u uvjetima ove posebne odredbe, tvar mora biti deklarirana u skladu s točkom 5.4.1.1.3 u prijevoznoj ispravi, kako slijedi: "OTPAD, UN 1263 BOJA, 3, II"
- 651 Posebna odredba V2 (1) ne primjenjuje se ako neto eksplozivni udio po prijeznoj jedinici nije iznad 4 000 kg uz uvjet da neto eksplozivnog udjela po vozilu nije iznad 3000 kg.
- 652 Austenitski nehrđajući čelik, feritni i austenitski čelik (Duplex čelik) i zavarene titanijeve posude koje ne odgovaraju zahtjevima poglavlja 6.2 ali su izrađene i odobrene u skladu s nacionalnim zahtjevima za uporabu kao posude za gorivo vrućih zračnih balona ili vrućih zračnih brodova, prema ispitivanju (datum početnog ispitivanja) prije 1 srpnja 2004, mogu biti prevoženi cestom u skladu sa sljedećim uvjetima:
- (a) općim zahtjevima u 6.2.1 mora biti udovoljeno u potpunosti;
 - (b) izrada i konstrukcija posude mora biti odobrene za avio uporabu od nacionalnog nadležnog tijela za zrakoplovstvo;
 - (c) Kao izuzeće od 6.2.3.1.2, računski tlak mora biti dobiven iz smanjene najveće prostorne temperature od +40° C; u ovim slučajevima:
 - (i) kao izuzeće od 6.2.5.1, cilindri mogu biti izrađeni od valjanog i kaljenog čistog titana s najmanjim zahtjevom od $R_m > 450 \text{ MPa}$, $\epsilon_A > 20 \%$ (ϵ_A = elastičnosti pri lomu);

- (ii) cilindri od austenitskog nehrđajućeg čelika i feritnog i austenitskog čelika (Duplex čelika) mogu biti u uporabi do stupnja 85 % za najmanje granicu elastičnosti (Re) prema računskom tlaku dobivenom iz smanjene najveće prostorne temperature od +40° C;
- (iii) posude moraju biti opremljene tlačnim ventilom nominalnog tlaka 26 bar; ispitni tlak posude ne smije biti manji od 30 bar;
- (d) Kada izuzeće u (c) nije primjenjivo, posude moraju biti izrađene za referentnu temperaturu 65 °C i moraju biti opremljene s tlačnim ventilom nominalnog tlaka određenog od nadležnoga tijela države uporabe;
- (e) glavno tijelo posude mora biti pokriveno s vanjske strane, nepropusno prevlakom najmanje debljine 25 mm i izrađeno iz strukture čelija ili istovjetnoga materijala;
- (f) tijekom prijevoza, posuda mora biti sigurna ili osigurana s dodatnim sigurnosnim uređajem;
- (g) posuda mora biti jasno označena, vidljivim naljepnicama na posudi kako bi bilo jasno da su namijenjene uporabi za balone i zračne brodove;
- (h) vrijeme uporabe (od datuma početnog ispitivanja) ne smije biti dulje od 25 godina.

653 Prijevoz ovih plinova u cilindrima čija je normalna proizvodnost ispitnoga tlaka maksimalno 15,2 MPa.litra (152 bar.litra), nije predmet drugih zahtjeva ADR ako je udovoljeno sljedećim zahtjevima:

- zahtjevima za izradbu i ispitivanje cilindara;
- cilindri su namijenjeni vanjskoj ambalaži koja najmanje odgovara zahtjevima u dijelu 4 za kombiniranu ambalažu. Općim zahtjevima pakiranja u 4.1.1.1, 4.1.1.2 i 4.1.1.5 do 4.1.1.7 mora biti udovoljeno;
- cilindri ne smiju biti pakirani zajedno s drugim opasnim tvarima;
- ukupna masa pakiranja ne smije prijeći 30 kg; i
- svako pakovanje je jasno i trajno označeno kao "UN 1006" za stlačeni argon, "UN 1013" za ugljikov dioksid, "UN 1046" za stlačeni helij ili "UN 1066" za stlačeni dušik. Ovo **obilježavanje** mora biti na romboidnom polju obrubljenim crnom crtom mjera najmanje 100 mm x 100 mm."

654 Otpadni upaljači navedeni odvojeni i predani na prijevoz u skladu s 5.4.1.1.3 mogu biti prevoženi pod ovim navodom za svrhu odlaganja. Pri tomu nije potrebno zaštititi ih uz nehotičnog stvaranja povećanog tlaka i opasne atmosfere.

Otpadni upaljači, osim onih koji propuštaju ili su ozbiljno oštećeni, moraju biti pakirani u skladu s pakirnom uputom P003. Dodatno sljedeći zahtjevi moraju se primijeniti:

- samo kruta pakovanja najvećeg obujma od 60 litara smiju biti korištena;
- pakovanja moraju biti punjena s vodom ili nekim drugim prikladnim zaštitnim materijalom da se spriječi bilo kakvo zapaljenje;
- pri normalnim uvjetima prijevoza sva zapaljenja uzrokovana upaljačima moraju biti spriječena zaštitnim materijalom;

- pakovanja moraju biti odgovarajuće ventilirana kako bi se spriječilo stvaranje zapaljive atmosfere i povećanog tlaka;
- pakovanja smiju biti prevožena u ventiliranim otvorenim vozilima ili teretnim prostorima.

Upaljači koji propuštaju ili su ozbiljno oštećeni smiju se prevoziti u spasilačkim pakovanjima, opremljenim prikladnim mjerama za sprječavanje stvaranja opasnog povećanog tlaka.

NAPOMENA: Posebni zahtjev 201 i posebni pakirni zahtjevi PP84 i RR5 pakirne upute P002 u 4.1.4.1 ne primjenjuju se na otpadne upaljače.

- 655 Cilindri i njihovi ventili koji su konstruirani, izgrađeni, odobreni i označeni u skladu s **Direktivom 97/23/EZ⁴** ili **Direktivom 2014/68/EZ⁵** i koji se koriste za aparat za disanje mogu se prevoziti bez da udovoljavaju poglavlju 6.2, pod uvjetom da su podložni inspekcijama i ispitivanjima navedenim u pododjeljku 6.2.1.6.1 te da razdoblje između ispitivanja navedeno u uputama o pakiranju P200 u pododjeljku 4.1.4.1 nije prekoračeno. Tlak koji se koristi za ispitivanje hidrauličnim tlakom je tlak istaknut na cilindru u skladu s **Direktivom 97/23/EZ** ili **Direktivom 2014/68/EZ**.
- 656 *(Izbrisano)*
- 657 Ova stavka koristi se samo za tehnički čistu tvar; za smjese komponenata LPG-a, vidi UN br. 1965 ili UN br. 1075, zajedno s NAPOMENOM 2 u 2.2.2.3.
- 658 UN br. 1057 UPALJAČI u skladu s normom EN ISO 9994:2006 + A1:2008 "Upaljači – Sigurnosna specifikacija" i UN br. 1057 ULOŠCI UPALJAČA, smiju se prevoziti samo prema odredbama 3.4.1 (a) do (g), 3.4.2 (osim za ukupnu bruto masu od 30 kg), 3.4.3 (osim za ukupnu bruto masu od 20 kg), 3.4.11 i 3.4.12, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) ukupna bruto masa svakog paketa iznosi najviše 10 kg;
 - (b) u vozilu **ili velikom kontejneru** se prevozi najviše 100 kg bruto mase takvih paketa; i
 - (c) svaka vanjska ambalaža je jasno i trajno označena s "UN 1057 UPALJAČI" ili "UN 1057 ULOŠCI UPALJAČA", na odgovarajući način.
- 659 Tvari svrstane pod oznake PP 86 ili TP7 u stupcu (9a) i stupcu (11) Tablice A u Poglavlju 3.2 i stoga zahtijevaju uklanjanje zraka iz parnog prostora, ne smiju se koristiti za prijevoz temeljem ovoga UN broja, već se prevoze pod svojim odgovarajućim UN brojevima, kako je navedeno u Tablici A Poglavlja 3.2.

NAPOMENA: Vidi također 2.2.2.1.7".

⁴ Direktiva 97/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. svibnja 1997. o usklađivanju zakona država članica vezanih za tlačnu opremu (PED) (Službeni List Europskih zajednica br. L 181 od 9. srpnja 1997., str. 1 - 55)

⁵ Direktiva 2014/68/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o usklađivanju zakona članica država vezano za dostavljanje na tržište opreme pod tlakom (PED) (Službeni list Europske unije br. L 189 od 27. lipnja 2014., str 164-259).

660 Za prijevoz sustava prihvatnog prostora za pogonski plin konstruiranih za ugradnju u motorna vozila koja sadržavaju taj plin, nije potrebno primjenjivati odredbe pododjeljka 4.1.4.1, Poglavlja 5.2, Poglavlja 5.4 i Poglavlja 6.2 Pravilnika ADR, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) Sustavi prihvatnog prostora za pogonski plin moraju udovoljavati zahtjevima Uredbe ECE br. 67 Revizija 2⁶, Uredbe ECE br. 110 Revizija 1⁷ ili Uredbe ECE br. 115⁸ ili Uredbe (EZ) br. 79/2009⁹, u kombinaciji s Uredbom (EU) br. 406/2010¹⁰, kako je primjenjivo.
- (b) Sustavi prihvatnog prostora za pogonski plin moraju biti nepropusni te ne smiju pokazivati nikakve znakove vanjskog oštećenja koji mogu utjecati na njihovu sigurnost.

***NAPOMENA 1:** Kriteriji se mogu pronaći u normi ISO 11623:2002 za prenosive plinske boce – Redoviti pregled i ispitivanje kompozitnih plinskih boca (ili ISO DIS 19078 za plinske boce – Pregled ugradnje boca i rekvalifikacija visokotlačnih boca za pohranu na brodu prirodnog plina kao goriva za automatska vozila).*

***NAPOMENA 2:** Ako sustavi prihvatnog prostora za pogonski plin nisu nepropusni ili prenapunjeni ili ako pokazuju oštećenje koje može utjecati na njihovu sigurnost, mogu se prevoziti samo u tlačnim spremnicima za oštećenu robu u skladu s Pravilnikom ADR.*

- (c) ako je sustav prihvatnog prostora za pogonski plin opremljen s dva ventila ili više integriranih u liniji, dva ventila moraju biti zatvorena tako da ne propuštaju plin u normalnim uvjetima prijevoza. Ako postoji samo jedan ventil ili samo jedan ventil funkcionira ispravno, svi otvori osim otvora uređaja za smanjenje tlaka moraju biti zatvoreni tako da ne propuštaju plin u normalnim uvjetima prijevoza.
- (d) sustavi prihvatnog prostora za pogonski plin prevoze se tako da sprečavaju blokiranje uređaja za smanjenje tlaka te bilo koje oštećenje ventila i bilo kojeg drugog tlačnog dijela sustava prihvatnog prostora za pogonski plin, kao i slučajno ispuštanje plina u normalnim uvjetima prijevoza. Sustav prihvatnog prostora za pogonski plin mora biti osiguran tako da sprečava klizanje, kotrljanje ili vertikalno pomicanje.
- (e) sustavi prihvatnog prostora za pogonski plin moraju zadovoljavati odredbe odlomka 4.1.6.8 (a), (b), (c), (d) ili (e).
- (f) odredbe o označavanju i obilježavanju iz Poglavlja 5.2 moraju biti ispunjene, osim ako se sustavi prihvatnog prostora za pogonski plin otpremaju u napravi za rukovanje. Ako je tako, **obilježja** i upozorenja o opasnosti stavljaju se na napravu za rukovanje.

⁶ ECE Pravilnik br. 67 (Usklađene odredbe vezane uz: I. Odobrenje posebne opreme motornih vozila kategorije M i N koja koriste ukapljeni naftni plin u svojem pogonskom sustavu; II. Odobrenje vozila kategorije M i N opremljenih posebnom opremom za korištenje ukapljenih naftnih plinova u svojem pogonskom sustavu s obzirom na ugradnju takve opreme).

⁷ Pravilnik ECE br. 110 (Usklađene odredbe vezane uz odobravanja: I. Dijelova motornih vozila koja koriste stlačeni prirodni plin (CNG) i/ili ukapljeni prirodni plin (LNG) u svom pogonskom sustavu; II. vozila s obzirom na ugradnju posebnih homologiranih dijelova za korištenje stlačenog prirodnog plina (CNG) i/ili ukapljenog prirodnog plina (LNG) u svojem pogonskom sustavu).

⁸ Pravilnik ECE br. 115 (Usklađene odredbe vezane uz homologaciju: I. Posebnih sustava ukapljenog naftnog plina (LPG) za naknadnu ugradnju u motorna vozila radi korištenja LPG-a u svojem pogonskom sustavu; II. Posebnih sustava stlačenog prirodnog plina (CNG) za naknadnu ugradnju sustave u motorna vozilima radi korištenja CNG-a u svojem pogonskom sustavu).

⁹ Uredba (EZ) br. 79/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o homologaciji motornih vozila s pogonom na vodik i izmjenama i dopunama Direktive 2007/46/EZ.

¹⁰ Uredba komisije (EU) br. 406/2010 od 26. travnja 2010. o provedbi Uredbe (EZ) br. 79/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o homologaciji motornih vozila s pogonom na vodik.

(g) dokumentacija

Svaka pošiljka koja se prevozi u skladu s ovom posebnom odredbom mora biti popraćena prijevoznom ispravom koja sadrži barem sljedeće podatke:

- (i) UN broj plina sadržanog u sustavima prihvatnog prostora za pogonski plin, ispred kojeg se nalaze slova "UN";
- (ii) ispravan otpremni naziv plina;
- (iii) broj listice opasnosti;
- (iv) broj sustava prihvatnog prostora za pogonski plin;
- (v) u slučaju ukapljenih plinova neto masa u kg plina svakog sustava prihvatnog prostora za pogonski plin te u slučaju stlačenih plinova vodenog obujma u litrama za svaki sustav prihvatnog prostora za pogonski plin popraćen nominalnim radnim tlakom;
- (vi) imena i adrese pošiljatelja i primatelja.

(i) do (v) pojavljuju se u skladu s jednim od sljedećih primjera:

Primjer 1: "UN 1971 prirodni plin, stlačeni, 2.1, jedan sustav prihvatnog prostora za pogonski plin od ukupno 50 litara, 200 bara".

Primjer 2: "UN 1965 smjesa ugljikovodičnih plinova, tekućih, n.d.n., 2.1, tri sustava prihvatnog prostora za pogonski plin, svaki od 15 kg neto mase plina".

NAPOMENA: *Primjenjuju se sve druge odredbe Pravilnika ADR.*

661 (*Izbrisano*)

662 Cilindri koji ne udovoljavaju odredbama poglavlja 6.2 koji se koriste isključivo na brodu ili zrakoplovu smiju se prevoziti za potrebe punjenja ili inspekcijskog pregleda i povratka nakon njih, pod uvjetom da su projektirani i izrađeni u skladu sa standardom kojeg priznaje nadležno tijelo države odobrenja i da udovoljavaju svim drugim relevantnim zahtjevima ADR-a, uključujući sljedeće:

- (a) cilindri se moraju prevoziti sa zaštitnim uređajima za ventile u skladu s točkom 4.1.6.8;
- (b) cilindri moraju biti označeni u skladu s točkama 5.2.1 i 5.2.2; i
- (c) mora biti udovoljeno svim uvjetima za punjenje upute za pakiranje P200 točke 4.1.4.1.

Prijevozna isprava mora sadržavati sljedeću izjavu: "Prijevoz u skladu s posebnom odredbom 662".

663 Ovaj navod smije se koristiti samo za ambalaže, velike ambalaže ili srednje kontejnere za rasuti teret, ili njihove dijelove, koji su sadržavali opasne tvari koje se prevoze radi odlaganja, recikliranja ili uporabe njihovog materijala, koji nisu prerada u ispravno stanje, popravak, redovno održavanje, prerada ili ponovna uporaba, i koji su ispražnjeni do te mjere da su prisutni samo ostaci opasnih tvari koji su se zadržali na dijelovima ambalaže, kada se takva ambalaža predaje za prijevoz.

Opseg primjene:

Ostaci u odbačenoj ispražnjenoj i neočišćenoj ambalaži smiju biti samo ostaci opasnih tvari klasa 3, 4.1, 5.1, 6.1, 8 ili 9. Osim toga, ne smiju biti ostaci:

- tvari razvrstanih u pakirnu skupinu I ili koji imaju "0" dodijeljenu u stupac (7a) Tablice A Poglavlja 3.2; ni
- tvari razvrstanih kao eksplozivne tvari smanjene osjetljivosti klase 3 ili klase 4.1; ni
- tvari razvrstanih kao samoreaktivne tvari klase 4.1; ni
- azbesta (UN 2212 i UN 2590), polikloriranih bifenila (UN 2315 i UN 3432) i polihalogeniranih bifenila, **halogeniranih monometildifenilmetana** ili polihalogeniranih terphenila (UN 3151 i UN 3152).

Opće odredbe:

Odbačena ispražnjena i neočišćena ambalaža s ostacima koji predstavljaju rizik ili dodatni rizik klase 5.1 ne smiju se pakirati skupa s drugim odbačenim ispražnjenim i neočišćenim ambalažama ili utovariti skupa s drugim odbačenim ispražnjenim i neočišćenim ambalažama u istom spremniku, vozilu ili kontejneru za rasuti teret.

Dokumentirani postupci sortiranja primjenjuju se na ukrcavališta radi osiguranja sukladnosti s odredbama koje se primjenjuju na ovaj navod.

NAPOMENA: *Primjenjuju se sve ostale odredbe ADR-a.*

- 664 Kada se tvari pod ovim navodom prevoze u fiksnim cisternama (cisternama-vozilima) ili odvojjivim cisternama, te cisterne mogu biti opremljene s uređajima za dodavanje aditiva.

Uređaji za dodavanje aditiva:

- su dio pomoćne opreme za dodavanje aditiva UN 1202, UN 1993 pakirne skupine III, UN 3082 ili bezopasnih tvari tijekom istovara spremnika;
- sastoje se od elemenata kao što su priključne cijevi i crijeva, uređaji za zatvaranje, crpke i uređaji za doziranje koji su trajno povezani s uređajem za pražnjenje pomoćne opreme spremnika;
- uključuju prostor za pohranu koji je sastavni dio kućišta, ili trajno pričvršćen za vanjski dio cisterne ili cisterne-vozila.

Podredno, uređaji za dodavanje aditiva mogu imati konektore za povezivanje ambalaža. U tom slučaju se sama ambalaža ne smatra dijelom uređaja za dodavanje aditiva.

Primjenjuju se sljedeći zahtjevi ovisno o konfiguraciji:

(a) Konstrukcija prostora za pohranu:

- Kao sastavni dio kućišta (npr. odjela cisterne), moraju udovoljavati relevantnim odredbama Poglavlja 6.8.
- Kada su trajno pričvršćeni za vanjski dio cisterne ili za cisternu-vozilo, oni ne podliježu odredbama o konstrukciji ADR-a pod uvjetom da su u skladu sa sljedećim odredbama:

Moraju biti izrađeni o metalnog materijala i moraju udovoljavati sljedećim uvjetima minimalne debljine stijenke:

<i>Materijal</i>	<i>Minimalna debljina stijenke^a</i>
Austenitni nehrđajući čelik	2,5 mm
Drugi čelici	3 mm
Aluminijske legure	4 mm
Čisti aluminij od 99,80 %	6 mm

^a Za prostor za pohranu s dvostrukom stijenkom, ukupna debljina vanjske metalne stijenke i unutarnje metalne stijenke mora odgovarati navedenim debljinama stijenke.

Zavarivanje će biti izvršeno u skladu s prvim stavkom pododjeljka 6.8.2.1.23, osim ako se mogu primijeniti drugi odgovarajući postupci za potvrđivanje kvalitete zavarivanja.

- (iii) Pakiranja koja se mogu spojiti s uređajem za dodavanje aditiva moraju biti metalna pakiranja i moraju udovoljavati relevantnim građevinskim zahtjevima Poglavlja 6.1, kako je primjenjivo za predmetne aditive.

(b) Odobrenje cisterne

Za cisterne koje su opremljene ili koje su namijenjene za to da budu opremljene s uređajima za dodavanje aditiva, ako uređaj za dodavanje aditiva nije uključen u izvornu homologaciju cisterne, primjenjuje se odredba točke 6.8.2.3.4.

(c) Korištenje prostora za pohranu i uređaja za dodavanje aditiva

- (i) U slučaju navedenom pod (i), nema dodatnih zahtjeva.
- (ii) U slučaju navedenom pod (a) (ii), ukupni kapacitet prostora za pohranu ne smije premašiti 400 litara po vozilu.
- (iii) U slučaju navedenom pod (a) (iii), ne primjenjuju se točke 7.5.7.5 i 8.3.3. Ambalaža smije se povezati samo s uređajem za dodavanje aditiva tijekom istovara cisterne. Tijekom prijevoza, zatvarači i konektori moraju biti zatvoreni na način da su nepropusni.

(d) Ispitivanje za uređaje za dodavanje aditiva

Odredbe točke 6.8.2.4 primjenjuju se na uređaje za dodavanje aditiva. Međutim, u slučaju navedenom pod (a) (II), u trenutku prvog pregleda, pregleda u međuvremenu ili redovitog pregleda cisterne, prostor za pohranu uređaja za dodavanje aditiva podliježe samo vanjskom vizualnom inspekcijskom pregledu i ispitivanju nepropusnosti. Ispitivanje nepropusnosti mora se provesti pod ispitnim tlakom od najmanje 0,2 bara.

NAPOMENA: Za ambalažu opisanu pod (a) (iii), primjenjuju se relevantne odredbe ADR-a.

(e) Prijevozna isprava

Za predmetne aditive, u prijevoznju ispravu potrebno je dodati samo informacije propisane točkom 5.4.1.1.1 (a) do (d). **U ovom će slučaju prijevoznoj ispravi biti dodana opaksa „uređaj za dodavanje aditiva“.**

(f) Obuka vozača

Vozačima koji su obučavani u skladu s točkom 8.2.1 za prijevoz ovih tvari u cisternama nije potrebna dodatna obuka za prijevoz aditiva;

(g) Označavanje listicama opasnosti ili oznakama

Na označavanje listicama opasnosti ili oznakama fiksne cisterne (cisterne-vozila) ili odvojive cisterne za prijevoz tvari temeljem ovoga navoda u skladu s Poglavljem 5.3 ne utječe prisutnost uređaja za dodavanje aditiva ili aditiva koje ti uređaji sadrže.

665 Nesmrvljeni kameni ugljen, koks i antracit koji udovoljavaju kriteriju razvrstavanja iz klase 4.2, pakirne skupine III. nisu podložni uvjetima ADR-a.

666 Vozila dodijeljena UN br. 3166 ili UN br. 3171 te oprema pokretana baterijom dodijeljena UN 3171 u skladu s posebnim odredbama 240, 312 i 385, kao i bilo koje opasne tvari koje one sadrže koje su nužne za njihov rad ili rad njihove opreme, nisu podložna bilo kojoj drugoj odredbi ADR-a kada se prevoze kao tovar, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) za tekuća goriva, bilo koji ventil između motora ili opreme i spremnika goriva mora biti zatvoren tijekom prijevoza osim ako nije ključno da oprema ostane u pogonu. Kada je prikladno, vozila će biti utovarena u uspravnom položaju i osigurana protiv ispadanja;

(b) za plinovita goriva, ventil između spremnika plina i motora mora biti zatvoren, a električni kontakt za dovod goriva dostupan osim ako nije ključno da oprema ostane u pogonu.

(c) Metalni sustav pohrane hidrogena mora odobriti nadležno tijelo države proizvodnje. Ako država proizvodnje nije ugovorna strana ADR-a, nadležno tijelo ugovorne strane ADR-a uvažiti će odobrenje.

(d) Odredbe (a) i (b) ne primjenjuju se na vozila koja ne sadrže tekuća ili plinovita goriva,

NAPOMENA 1: Smatra se da u vozilu nema tekućeg goriva kada je spremnik za tekuće gorivo ispražnjen, a vozilom se ne može upravljati zbog nedostatka goriva. Dijelovi vozila, poput cijevi za gorivo, filtera za gorivo i ubrizgivača, ne trebaju biti očišćeni, ispražnjeni ili pročišćeni da bi se smatralo da u njima nema tekućeg goriva. Uz to, spremnik za tekuće gorivo ne treba biti očišćen niti pročišćen.

NAPOMENA 2: Smatra se da u vozilu nema plinovitog goriva kada je tekućina (za ukapljene plinove) ispražnjena iz spremnika za plinovito gorivo, tlak u cisterni ne prelazi 2 bar, a zaporni ili izolacijski ventil je zatvoren i osiguran.

Bilješka * se ne primjenjuje na engleski tekst.

- 667 (a) uvjeti pododjeljka 2.2.9.1.7 (a) ne primjenjuju se kada su prototipovi litijskih članaka i baterija prije proizvodnje ili litijski članci i baterije male proizvodne linije, koja se ne sastoji od više od 100 članaka ili baterija, ugrađeni u vozilo, motor ili stroj;
- (b) uvjeti pododjeljka 2.2.9.1.7 ne primjenjuju se na litijske članke ili baterije ugrađene u oštećena ili neispravna vozila, motore ili strojeve. U takvim se slučajevima ispunjavaju sljedeći uvjeti:
- (i) ako oštećenje ili mana nemaju značajan utjecaj na sigurnost članka ili baterija, oštećena ili neispravna vozila, motori ili strojevi mogu biti prevezeni pod uvjetima utvrđenim u posebnim odredbama 363 ili 666, kako je prikladno;
 - (ii) ako oštećenje ili mana imaju značajan utjecaj na sigurnost članka ili baterije, litijski članak ili baterija moraju biti uklonjeni i prevezeni prema posebnoj odredbi 376.

Međutim, ako nije moguće sigurno ukloniti članak ili bateriju ili nije moguće potvrditi status članka ili baterije, vozilo, motor ili stroj mogu biti tegljeni ili prevezeni kako je određeno u (i).

- 668 Tvari povišene temperature u svrhu primjenjivanja cestovnih oznaka nisu podložne uvjetima ADR-a, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) ne ispunjavaju kriterij bilo koje klase osim klase 9;
 - (b) temperatura vanjske površine kotla ne prelazi 70 °C;
 - (c) kotao je zatvoren na način da je spriječen bilo kakav gubitak proizvoda tijekom prijevoza;
 - (d) Najveći obujam kotla je ograničen na 3 000 l.

- 669 Prikolici opremljenoj opremom, pokretanoj tekućim ili plinovitim gorivom ili sustavom pohrane i proizvodnje električne energije, koja je namijenjena za korištenje tijekom prijevoza kojim se upravlja ovom prikolicom kao dijelom prijevozne jedinice, moraju biti dodijeljeni UN brojevi 3166 ili 3171 i ona mora biti podložna istim uvjetima navedenim u ovim UN brojevima kada se prevozi kao teret na vozilu, pod uvjetom da ukupan obujam spremnika koji sadrži tekuće gorivo ne prelazi 500 litara.«.

POGLAVLJE 3.4

OPASNE TVARI PAKIRANE U OGRANIČENIM KOLIČINAMA

3.4.1 Ovo poglavlje navodi odredbe koje se primjenjuju na prijevoz opasnih tvari određenih klasa pakiranih u ograničenim količinama. Primjenjivo količinsko ograničenje za unutarnje pakovanje ili predmet je navedeno za svaku tvar u stupcu (7a) tablice A poglavlja 3.2. Osim toga, količina "0" je navedena u ovom stupcu za svaki unos koji se ne smije prevoziti u skladu s ovim poglavljem.

Ograničene količine opasnih tvari koje ispunjavaju odredbe ovog poglavlja nisu predmetom nijednih drugih odredba ADR-a osim odredbi:

- (a) 1. dijela, poglavlja 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.8, 1.9;
- (b) 2. dijela;
- (c) 3. dijela, poglavlja 3.1, 3.2, 3.3 (osim posebnih odredbi 61, 178, 181, 220, 274, 313, 625, 633 i 650 (e));
- (d) 4. dijela, odlomci 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4 do 4.1.1.8;
- (e) 5. dijela, odlomci 5.1.2.1(a) (i) i (b), 5.1.2.2, 5.1.2.3, **5.2.1.10**, 5.4.2;
- (f) 6. dijela, građevinski zahtjevi odjeljka 6.1.4 i odlomci 6.2.5.1 te od 6.2.6.1 do 6.2.6.3;
- (g) 7. dijela, poglavlje 7.1 i 7.2.1, 7.2.2, 7.5.1 (osim 7.5.1.4), 7.5.2.4., 7.5.7, 7.5.8 i 7.5.9;
- (h) 8.6.3.3 i 8.6.4.

3.4.2 Opasne tvari pakiraju se samo u unutarnjoj ambalaži postavljenoj u prikladnu vanjsku ambalažu. Može se koristiti i ambalaža za razdvajanje. Osim toga, za predmete iz potklase 1.4, kompatibilne skupine S, mora biti u potpunosti udovoljeno odredbama odjeljka 4.1.5. Korištenje unutarnje ambalaže nije nužno za prijevoz proizvoda poput aerosola ili "malih spremnika koji sadrže plin". Ukupna bruto masa pakovanja ne smije premašivati 30 kg.

3.4.3 Osim predmeta iz podklase 1.4, kompatibilne skupine S, podloške omotane rastezljivim ili skupljajućim ovojem koje udovoljavaju zahtjevima pododjeljaka 4.1.1.1, 4.1.1.2 te od 4.1.1.4 do 4.1.1.8 su prihvatljive kao vanjska ambalaža za proizvode ili unutarnja pakovanja koja sadrže opasne tvari koje se prevoze u skladu s ovim Poglavljem. Unutarnja pakovanja koja su sklona lomljenju ili bušenju, poput onih od stakla, porculana, keramike ili određenih plastika, moraju se postaviti u prikladnu međuambalažu koje udovoljava odredbama pododjeljaka 4.1.1.1, 4.1.1.2 te od 4.1.1.4 do 4.1.1.8, i biti tako konstruirana da udovoljavaju izradbenim zahtjevima odjeljka 6.1.4. Ukupna bruto masa pakovanja ne smije premašiti 20 kg.

3.4.4 Tekuće tvari klase 8, pakirne skupine II u staklenim, porculanskim ili keramičkim unutarnjim ambalažama moraju biti pakirane u cjelovitu i krutu međuambalažu.

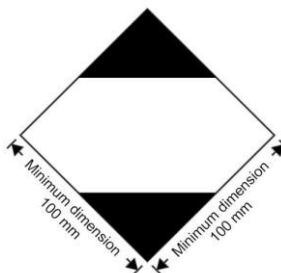
3.4.5 *(Rezervirano)*

3.4.6 *(Rezervirano)*

3.4.7 **Obilježja za pakovanja koja sadrže opasni teret u ograničenim količinama**

3.4.7.1 Osim u zračnom prijevozu, pakovanja koja sadrže opasni teret u ograničenim količinama moraju biti označena **obilježjem** navedenom u slici 3.4.7.1:

Slika 3.4.7.1

Obilježje za pakovanja koja sadrže opasni teret u ograničenim količinama

Obilježje treba biti lako vidljiva, čitka i kadra izdržati vremenske prilike na otvorenom bez značajnog smanjenja učinkovitosti.

Obilježje mora biti u obliku kvadrata postavljenog pri kutu od 45° (u obliku romba). Vrh i dno i rubna linija su crni. Središnje područje treba biti bijelo ili druga prikladna kontrastna pozadina. Minimalne dimenzije su 100 mm × 100 mm, a minimalna širina linije koja oblikuje romb je 2 mm. Dimenzije koje nisu propisane moraju biti približno proporcionalne proporcijama koje su prikazane.

3.4.7.2 Ako veličina pakovanja tako zahtijeva, minimalne vanjske dimenzije prikazane u slici 3.4.7.1. mogu biti smanjene, ali ne smiju biti manje od 50 mm × 50 mm, pod uvjetom da je **obilježje** i dalje jasno vidljiva. Minimalna debljina rubne linije romba smije se najviše smanjiti na 1 mm.

3.4.8 **Obilježja pakovanja koji sadrže ograničene količine opasnih tvari u skladu s odredbama 3. dijela, 4. poglavlja Tehničkih uputa za sigurni prijevoz opasnog tereta zrakom ICAO-a.**

3.4.8.1 Pakovanja koja sadrže ograničene količine opasnih tvari u skladu s odredbama 3. dijela, 4. poglavlja Tehničkih uputa za sigurni prijevoz opasnog tereta zrakom ICAO-a mogu biti obilježena **obilježjem** prikazanom u slici 3.4.8.1 kako bi se potvrdila njihova sukladnost s odredbama tih uputa:

Slika 3.4.8.1

Obilježje za pakovanja koja sadrže ograničene količine opasnih tvari u skladu s odredbama 3. Dijela, 4 poglavlja Tehničkih uputa za sigurni prijevoz opasnog tereta zrakom ICAO-a

Obilježje treba biti lako vidljiva, čitka i kadra izdržati vremenske prilike na otvorenom bez značajnog smanjenja učinkovitosti.

Obilježje mora biti u obliku kvadrata postavljenog pri kutu od 45° (u obliku romba). Vrh i dno i rubna linija su crni. Središnje područje treba biti bijelo ili druga prikladna kontrastna pozadina. Minimalne dimenzije su 100 mm × 100 mm, a minimalna širina linije koja oblikuje romb je 2 mm. Znak "Y" se nalazi u središtu oznake i mora biti jasno vidljiv. Dimenzije koje nisu propisane moraju biti približno proporcionalne proporcijama koje su prikazane.

- 3.4.8.2 Ako veličina pakovanja tako zahtijeva, minimalne vanjske dimenzije prikazane u slici 3.4.8.1. mogu biti smanjene, ali ne smiju biti manje od 50 mm × 50 mm, pod uvjetom da je **obilježje** i dalje jasno vidljivo. Minimalna debljina rubne linije romba smije se najviše smanjiti na 1 mm. Znak "Y" mora približno proporcionalan znaku prikazanom u slici 3.4.8.1.
- 3.4.9 Za pakovanja koja sadrže opasni teret, a označena su **obilježjem** prikazanom u slici 3.4.8 s ili bez dodatnih **obilježja** za zračni prijevoz, smatrat će se da udovoljavaju relevantnim odredbama točke 3.4.1 i točaka 3.4.2 do 3.4.4 i ona ne moraju biti označena **obilježjem** prikazanom u slici 3.4.7.
- 3.4.10 Za pakovanja koja sadrže opasne tvari u ograničenim količinama, a označena su **obilježjem** prikazanom u slici 3.4.7 i udovoljavaju odredbama Tehničkih uputa za sigurni prijevoz opasnog tereta zrakom ICAO-a, uključujući sva potrebna **obilježja** navedena u 5. i 6. dijelu, smatrat će se da udovoljavaju relevantnim odredbama točke 3.4.1 i točaka 3.4.2 do 3.4.4.
- 3.4.11 **Korištenje ovojnog pakovanja**
Za ovojna pakovanja koja sadrže opasne tvari u ograničenim količinama, primjenjuje se sljedeće:
Osim ako su vidljive oznake koje ukazuju na sve opasne tvari u ovojnog pakovanju, ovojno pakovanje će biti:
- obilježeno riječju »OVOJNO PAKOVANJE«. Veličina slova obilježja »OVOJNO PAKOVANJE« bit će barem 12 mm. Obilježje će biti na službenom jeziku zemlje podrijetla i također, ako taj jezik nije engleski, francuski ili njemački jezik, na engleskom, francuskom ili njemačkom jeziku, osim ako sporazumi, ako ima koji, sklopljeni između zemalja vezano za prijevoz ne navode drugačije; i
 - obilježeno s obilježjima propisanim ovim poglavljem.
- Osim za zračni prijevoz, primjenjuju se ostale odredbe pododjeljka 5.1.2.1 samo ako su druge opasne tvari koje nisu pakovane u ograničenim količinama sadržane u ovojnog pakovanju i samo u odnosu na ove ostale opasne tvari.
- 3.4.12 Prije prijevoza, pošiljatelj opasnih tvari koje su pakirane u ograničenim količinama dužan je obavijestiti prijevoznika na prikladan način o ukupnoj bruto masi tih tvari koje se otpremaju.
- 3.4.13 (a) Prijevozne jedinice s maksimalnom masom koja premašuje 12 tona i koje prevoze opasne tvari pakirane u ograničenim količinama označavaju se u skladu s 3.4.15 na prednjem i na stražnjem dijelu, izuzev kada prijevozna jedinica sadržava druge opasne tvari za koje se zahtijeva narančasta ploča s oznakama, u skladu s 5.3.2. U ovom potonjem slučaju, prijevozna jedinica može imati samo potrebnu narančastu ploču s oznakama, ili i narančastu ploču s oznakama u skladu s 5.3.2 i **obilježja u skladu s 3.4.15.**

- (b) Kontejneri u kojima se prevoze opasne tvari pakirane u ograničenim količinama, na prijevoznim jedinicama s maksimalnom masom koja premašuje 12 tona, označavaju se u skladu s 3.4.15 sa sve četiri strane, izuzev kada kontejner sadržava i druge opasne tvari za koje se zahtijeva označavanje listicama opasnosti u skladu s 5.3.1. U ovom potonjem slučaju, kontejner može imati samo potrebne listice opasnosti, ili i listice opasnosti u skladu s 5.3.1 i **obilježja u skladu s 3.4.15.**

Prijevoznu jedinicu nije potrebno označavati osim, ako **obilježja postavljena na kontejnere** nije vidljiva s vanjske strane prijevozne jedinice. U tom slučaju ista **obilježja** mora biti postavljena s prednje i stražnje strane prijevozne jedinice.

- 3.4.14 **Obilježja** navedena u pododjeljku 3.4.13 nisu obvezne ako ukupna bruto masa pakovanja koji sadrže opasne tvari u ograničenim količinama ne premašuje 8 tona po prijevoznj jedinici.
- 3.4.15 **Obilježja određena u 3.4.13 bit će ista kao i ona zahtijevana u 3.4.7, osim što njihove minimalne dimenzije moraju biti 250 mm x 250 mm. Ova obilježja moraju biti uklonjena ili prekrivena ako se ne prevoze ikakve opasne tvari u ograničenim količinama.**

POGLAVLJE 3.5

OPASNE TVARI PAKIRANE U IZUZETIM KOLIČINAMA

3.5.1 Izuzete količine

3.5.1.1 Izuzete količine opasnih tvari određenih klasa, drugačijih od predmeta, koje udovoljavaju zahtjevima ovog poglavlja nisu predmetom ostalih zahtjeva ADR osim:

- (a) zahtjeva o osposobljavanju u poglavlju 1.3;
- (b) klasifikacijskih postupaka i određivanja pakirnih skupina u dijelu 2;
- (c) pakirnih zahtjeva u 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4 i 4.1.1.6.

NAPOMENA: U slučaju radioaktivnih materijala, zahtjevi za radioaktivni materijal u izuzetim pakovanjima potraži u 1.7.1.5.

3.5.1.2 Opasne tvari koje mogu biti prevožene pod izuzetim količinama u skladu s zahtjevima ovog poglavlja označene su u stupcu (7b) tablice A poglavlja 3.2 abecedno broječanom oznakom kako slijedi:

Oznaka	Najveća neto količina po unutrašnjem pakovanju (u gramima za krute tvari i ml za tekućine i plinove)	Najveća neto količina po vanjskom pakovanju (u gramima za krute tvari i ml za tekućine i plinove ili zbroj grama i ml u slučaju mješanih pakovanja)
E0	Nije dopušteno prevoziti kao izuzete količine	
E1	30	1000
E2	30	500
E3	30	300
E4	1	500
E5	1	300

Za plinove, obujam naveden za unutrašnje pakovanje odnosi se na obujam vode unutrašnje posude, a obujam naveden na vanjskom pakovanju odnosi se na kombinaciju obujma vode svih unutrašnjih pakovanja unutar jednog vanjskog pakovanja.

3.5.1.3 Kod opasnih tvari u izuzetim količinama s različitim oznakama pakirane zajedno ukupnu količina po vanjskom pakovanju mora biti ograničena prema najvećoj ograničavajućoj oznaci.

3.5.1.4 Izuzete količine opasnih tvari kojima su dodijeljene oznake E1, E2, E4 i E5 s maksimalnom ukupnom količinom opasnih tvari po unutarnjoj ambalaži ograničenoj na 1 ml za tekućine i plinove te 1 g za krute tvari i maksimalnom ukupnom količinom opasnih tvari po vanjskoj ambalaži koja ne premašuje 100 g za krute tvari ili 100 ml za tekućine i plinove podliježu samo:

- (a) odredbama odlomka 3.5.2, osim što ambalaža za razdvajanje nije potrebna ako je unutarnja ambalaža sigurno zapakirana u vanjsku ambalažu s materijalom za ublažavanje udara na način da se, u normalnim uvjetima prijevoza, ne može slomiti, probušiti, ili njezin sadržaj iscuriti; za tekućine, vanjska ambalaža sadrži dovoljno upijajućeg materijala da upije cjelokupni sadržaj unutarnje ambalaže; i
- (b) odredbama odlomka 3.5.3.

3.5.2

Ambalaža

Ambalaža korištena za prijevoz opasnih tvari u izuzetnim količinama moraju biti u skladu s sljedećim:

- (a) mora imati unutrašnju ambalažu, a svaka unutrašnja ambalaža mora biti izrađena od plastike (s najmanjom debljinom stijenke od 0.2 mm kada se koristi za tekućine) ili od stakla, porculana, kamena, zemlje ili metala (vidi osim toga 4.1.1.2), a zatvaranje svake unutrašnje ambalaže mora biti osigurano s žicom, trakom ili drugačije; svaka posude mora imati vrat s pokretnim navojnim čepom koji moraju spriječiti propuštanje. Oni moraju biti otporni na sadržaj;
- (b) svaka unutrašnja ambalaža mora biti sigurno pakirano u međupakovanju s apsorberajućim materijalom koji, pod normalnim uvjetima prijevoza, ne izaziva oštećenja, i prosipanje ili proljevanje sadržaja. **Za tekuće opasne tvari, međupakovanje ili vanjsko pakovanje mora sadržavati dovoljno upijajućeg materijala da upije cijeli sadržaj unutarnjeg pakovanja. Kada se postavlja u međupakovanja, upijajući materijal može biti materijal za oblaganje. Opasne tvari ne smiju opasno reagirati s ublažavajućim, upijajućim materijalom i materijalom pakovanja ili umanjiti cjelovitost ili djelovanje materijala. Bez obzira na njegovo usmjerenje, pakovanje mora u potpunosti zadržati sadržaj u slučaju pucanja ili istjecanja;**
- (c) međupakovanje mora biti sigurno pakirano u jakom, krutom vanjskom pakovanju (od drvenog, plastičnog ili drugog jednakovrijednog jakog materijala);
- (d) svaki tip ambalaže mora biti u skladu s zahtjevima u 3.5.3;
- (e) svako pakovanje mora biti takve veličine da ima odgovarajuće površine za sva neophodna **obilježja**; i
- (f) zbirna pakovanja mogu se koristiti i mogu sadržavati pakovanja opasnih tvari ili tvari koje nisu predmetom zahtjeva ADR.

3.5.3

Ispitivanja pakovanja

3.5.3.1

Kompletno pakovanje pripremljeno za prijevoz, s unutrašnjim pakovanjem punjenim iznad 95 % obujma za krute tvari ili 98 % za tekućine, mora podnijeti ispitivanje koje je prikladno dokumentaciji, bez pucanja ili propuštanja svih unutrašnjih pakovanja i bez smanjenja učinkovitosti:

- (a) padove na krutu, neelastičnu ravnu i horizontalnu površinu s visine od 1.8 m:
 - (i) kod jednostavnog oblika kutije, pad mora biti u svakom od sljedećih smjerova:
 - ravno na osnovicu;
 - ravno gornju površinu;
 - ravno na najdulju stranu;
 - ravno na najkraću stranu;
 - na kut;
 - (ii) kod jednostavnog oblika bačve, pad mora biti u svakom od sljedećih smjerova:
 - dijagonalno na gornje zvono, sredinom gravitacije iznad točke udarca;
 - dijagonalno na osnovicu zvona;
 - ravno na stranicu;

NAPOMENA: Svaki od navedenih padove može biti izveden na različitim ali jednakim pakovanjima.

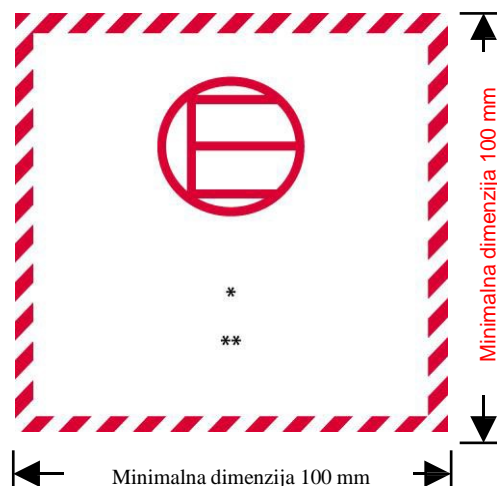
- (b) silu na gornju površinu tijekom 24 sata, jednakovrijednu ukupnoj težini istih pakovanja složenih na visinu od 3 m (uključujući i uzorak).

3.5.3.2 Za svrhu ispitivanja, tvari koje će biti prevožene u pakovanju mogu biti zamijenjene s drugim tvarima osim kada bi se mogli dobiti pogrešni rezultati ispitivanja. Za krute tvari, tvari koje se koriste moraju imati ista fizikalna svojstva (masu, zrnatost, itd.) kao tvari koje će biti prevožene. Pri ispitivanju padom za tekućine, tvari koje se koriste, relativna gustoća (specifična težina) i viskoznost moraju biti identični tvari koja će biti prevožena.

3.5.4 Oznaka na pakovanju

3.5.4.1 Pakovanja koja sadrže izuzete količine opasnih tvari pripremljene u skladu s ovim poglavljem mora biti izdržljivo i čitljivo označena s oznakama navedenim u 3.5.4.2. Prvi ili jedini broj listice opasnosti naveden u stupcu (5) tablice A poglavlja 3.2 za svaku opasnu tvar sadržanu u pakovanju mora biti napisan u oznaci. Kada imena pošiljatelja ili primatelja nisu naznačena drugdje na pakovanju ti podatci moraju biti navedeni na oznaci.

3.5.4.2 **Oznaka izuzete količine**

Obilježje izuzete količine

* Na ovom mjestu mora biti naveden prvi ili jedini broj listice opasnosti naveden u stupcu (5) tablice A poglavlja 3.2.

** Na ovom mjestu moraju biti navedena imena/nazivi pošiljatelja ili primatelja ako nisu navedena drugdje na pakovanju.

Obilježje je u obliku kvadrata. Šrafura i simbol moraju biti iste boje, crne ili crvene, na bijeloj ili kontrastno prikladnoj podlozi. Minimalne dimenzije oznake moraju biti 100 mm x 100 mm. Dimenzije koje nisu propisane moraju biti približno proporcionalne prikazanima.

3.5.4.3 ***Korištenje ovojnog pakovanja***

Za ovojna pakovanja koja sadrže opasne tvari u očekivanim količinama, primjenjuje se sljedeće:

Osim ako su vidljive oznake koje ukazuju na sve opasne tvari u ovojnom pakovanju, ovojno pakovanje će biti:

– obilježeno riječju »OVOJNO PAKOVANJE«. Veličina slova obilježja »OVOJNO PAKOVANJE« bit će barem 12 mm. Obilježje će biti na službenom jeziku zemlje podrijetla i također, ako taj jezik nije engleski, francuski ili njemački jezik, na engleskom, francuskom ili njemačkom jeziku, osim ako sporazumi, ako ima koji, sklopljeni između zemalja vezano za prijevoz ne navode drugačije;

– obilježeno s obilježjima propisanim ovim poglavljem.

Ostale odredbe pododjeljka 5.1.2.1 primjenjuju se samo ako su druge opasne tvari koje nisu pakovane u očekivanim količinama sadržane u ovojnom pakovanju i samo u odnosu na ove ostale opasne tvari.

3.5.5 **Najveći broj pakovanja u vozilu ili teretnom prostoru**

Broj pakovanja u vozilu ili teretnom prostoru ne smije prijeći 1000.

3.5.6 **Dokumentacija**

Ako dokument ili dokumenti (poput teretnog lista, zračnog teretnog lista ili CMR/CIM) prate opasne tvari u izuzetim količinama, najmanje jedan od tih dokumenata mora sadržavati navod "Opasne tvari u izuzetim količinama" i broj pakovanja.